

מאמר דא"ח

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 נאמר ב'שיר השירים', ש'דוד', הקדוש ברוך הוא, אומר ל'כלה', בני ישראל:
 2 **בְּאֵתִי¹ לְגַנִּי אַחֹתִי כְּלָה², וּמָבִיא כְּבוֹד קְדֻשַׁת מוֹרֵי וְחָמִי**
 3 **אֲדַמּוּר³** הרבי הרי"צ **בַּעַל הַהִילּוּלָא** שיום הסתלקותו הוא ביו"ד
 4 שבט (בשנת תש"י) **בְּמֵאֲמָרוֹ דְּבוּר הַמִּתְחִיל** הפותח בפסוק **זֶה**

5 **שְׁנִיתָן עַל יָדוֹ** לפרסום **לְיוֹם**
 6 **הַהִסְתַּלְקוּת וְהַהִילּוּלָא שְׁלוֹ**
 7 **הַמֵּאֲמָר** נמסר לפרסום בתאריך זה
 8 שהוא יום הסתלקות סבתו הרבנית
 9 רבקה, אם אביו הרבי הרשב"ב
 10 (נסתלקה בשנת תרע"ד), וביום זה
 11 נסתלק (בשנת תש"י), **דְּאֵיתָא מוּבָא**
 12 **בְּמִדְרַש רַבָּה³ לְגַנִּי לְגַנוּנִי,**
 13 למקום ההתייחדות שלי רבאתי לגני
 14 פירושו באתי, היינו חזרתי **לְמָקוֹם**
 15 **שֶׁהָיָה עֵינָרִי בְּתַחֲלִילָה,** בעת
 16 בריאת העולם **דְּעֵינָר** גילוי והשראת
 17 **שְׁכִינָה בְּתַחֲתוּנִים** בעולם הזה
 18 **הַתַּחֲתוֹן הָיְתָה, וְעַל יְדֵי שְׁבָעָה**
 19 **הַעֲנִינִים הַבְּלִתִי רְצוּנִים** החל
 20 מחטא עץ הדעת **נִסְתַּלְקָה**
 21 **הַשְּׁכִינָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה**
 22 **בְּחַטָּא הַרְאִשׁוֹן,** נסתלקה ועלתה
 23 השכינה מהארץ לרקיע הראשון, אחר
 24 כך מהרקיע הראשון לשני וכן הלאה
 25 **עַד** שנסתלקה ועלתה השכינה
 26 **לְרַקִּיעַ הַשְּׁבִיעִי, וְאַחַר כֵּן**
 27 **עָמְדוּ שְׁבָעָה צְדִיקִים, מִתְחִיל**
 28 **מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ,** שעליו נאמר
 29 **בְּנוֹבֹאת יִחְזָקָא אֶחָד הָיָה**
 30 **אַבְרָהָם⁴, וְהוֹרִידוֹ אֶת**
 31 **הַשְּׁכִינָה מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה,** אברהם הוריד את השכינה מהרקיע
 32 **הַשְּׁבִיעִי לְרַקִּיעַ הַשִּׁשִּׁי, וְכֵן הִלָּא** עד **שָׂבָא מְשָׁה** שהוא **הַשְּׁבִיעִי**
 33 **לְאַבְרָהָם** אבינו (אברהם יצחק יעקב לוי קהת עמרם משה), **וְכָל**

בס"ד. ש"פ בשלח, יו"ד שבט, ה'תשר"מ

(הנחה בלתי מוגה)

1 **בְּאֵתִי¹ לְגַנִּי אַחֹתִי כְּלָה², וּמָבִיא כְּבוֹד קְדֻשַׁת**
 2 **מוֹרֵי וְחָמִי אֲדַמּוּר³** **בַּעַל הַהִילּוּלָא**
 3 **בְּמֵאֲמָרוֹ דְּבוּר הַמִּתְחִיל זֶה שְׁנִיתָן עַל יָדוֹ לְיוֹם**
 4 **הַהִסְתַּלְקוּת וְהַהִילּוּלָא שְׁלוֹ, דְּאֵיתָא בְּמִדְרַש**
 5 **רַבָּה³ לְגַנִּי לְגַנוּנִי, לְמָקוֹם שֶׁהָיָה עֵינָרִי בְּתַחֲלִילָה,**
 6 **דְּעֵינָר שְׁכִינָה בְּתַחֲתוּנִים הָיְתָה, וְעַל יְדֵי שְׁבָעָה**
 7 **הַעֲנִינִים הַבְּלִתִי רְצוּנִים נִסְתַּלְקָה הַשְּׁכִינָה**
 8 **מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה עַד לְרַקִּיעַ הַשְּׁבִיעִי, וְאַחַר כֵּן**
 9 **עָמְדוּ שְׁבָעָה צְדִיקִים, מִתְחִיל מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ,**
 10 **אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם⁴, וְהוֹרִידוֹ אֶת הַשְּׁכִינָה**
 11 **מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, עַד שָׂבָא מְשָׁה שֶׁהוּא הַשְּׁבִיעִי,**
 12 **וְכָל הַשְּׁבִיעִין חֲבִיבִין⁵, וְהוֹרִידָה לְמַטָּה בְּאַרְצָן,**
 13 **בְּעוֹלָם הַזֶּה הַתַּחֲתוֹן שְׂאִין תַּחֲתוֹן לְמַטָּה מִמֶּנּוּ.**
 14 **וְהַמְשַׁכֵּת הַשְּׁכִינָה לְמַטָּה שְׁעַל יְדֵי מְשָׁה הָיְתָה**
 15 **בְּעֵינָר וּבְגִילוֹי בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 16 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 17 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 18 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 19 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 20 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 21 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 22 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 23 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 24 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 25 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 26 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 27 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 28 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 29 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 30 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 31 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 32 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 33 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**

1 **בְּאֵתִי¹ לְגַנִּי אַחֹתִי כְּלָה², וּמָבִיא כְּבוֹד קְדֻשַׁת**
 2 **מוֹרֵי וְחָמִי אֲדַמּוּר³** **בַּעַל הַהִילּוּלָא**
 3 **בְּמֵאֲמָרוֹ דְּבוּר הַמִּתְחִיל זֶה שְׁנִיתָן עַל יָדוֹ לְיוֹם**
 4 **הַהִסְתַּלְקוּת וְהַהִילּוּלָא שְׁלוֹ, דְּאֵיתָא בְּמִדְרַש**
 5 **רַבָּה³ לְגַנִּי לְגַנוּנִי, לְמָקוֹם שֶׁהָיָה עֵינָרִי בְּתַחֲלִילָה,**
 6 **דְּעֵינָר שְׁכִינָה בְּתַחֲתוּנִים הָיְתָה, וְעַל יְדֵי שְׁבָעָה**
 7 **הַעֲנִינִים הַבְּלִתִי רְצוּנִים נִסְתַּלְקָה הַשְּׁכִינָה**
 8 **מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה עַד לְרַקִּיעַ הַשְּׁבִיעִי, וְאַחַר כֵּן**
 9 **עָמְדוּ שְׁבָעָה צְדִיקִים, מִתְחִיל מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ,**
 10 **אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם⁴, וְהוֹרִידוֹ אֶת הַשְּׁכִינָה**
 11 **מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, עַד שָׂבָא מְשָׁה שֶׁהוּא הַשְּׁבִיעִי,**
 12 **וְכָל הַשְּׁבִיעִין חֲבִיבִין⁵, וְהוֹרִידָה לְמַטָּה בְּאַרְצָן,**
 13 **בְּעוֹלָם הַזֶּה הַתַּחֲתוֹן שְׂאִין תַּחֲתוֹן לְמַטָּה מִמֶּנּוּ.**
 14 **וְהַמְשַׁכֵּת הַשְּׁכִינָה לְמַטָּה שְׁעַל יְדֵי מְשָׁה הָיְתָה**
 15 **בְּעֵינָר וּבְגִילוֹי בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 16 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 17 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 18 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 19 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 20 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 21 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 22 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 23 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 24 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 25 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 26 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 27 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 28 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 29 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 30 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**
 31 **וְעָשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכְכֶם, הַמְשַׁכֵּת עֵינָר**
 32 **שְׁכִינָה (וְשִׁכְנָתִי) בְּמִשְׁכַּן הַגִּשְׁמִי, בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר**
 33 **בְּמַעֲשֵׂה הַמְשָׁכָן⁶, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב⁷**

1) מאמר זה מיוסד בעיקרו על פרק הארבעה עשר* מהמשך באתי לגני ה'ש"ת. 2) ש"ש ה, א. 3) שהש"ר שם. וש"נ. 4) יחזקאל לג, כד. 5) ויק"ר פכ"ט, יא. 6) ראה גם סה"מ תרמ"ד ע' חצר. ד"ה באתי לגני תש"מ בתחלתו (תורת מנחם – ספר המאמרים באתי לגני ח"א ע' שנט). 7) תרומה כה, ח.

(* הפרק השייך לשנה זו – ראה תורת מנחם – ספר המאמרים באתי לגני ח"א ע' vi. וש"נ.)

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 עֲשֹׂה⁸ (כשתי השיטות בדבר) דְּכָרִים הַגְּשָׁמִיִּים שְׁמָהֶם נַעֲשֶׂה
 2 הַמְשָׁכָן, בְּתוֹכָם בְּדַבְרֵים הַגְּשָׁמִיִּים כְּפִשְׁטוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נִפְעַל
 3 שְׁיֵהְיָה גַם וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם (לְשׁוֹן רַבִּים) בְּנוֹסֵף לַהֲשֵׁרָת הַשְּׂכִינָה
 4 בְּמִשְׁכַּן עֲצֻמוֹ שֶׁעַל זֶה הָיָה רְאוּי לומר 'בְּתוֹכִי', לְשׁוֹן יַחֲדֵי) בְּתוֹךְ כָּל
 5 אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּדָרְשָׁת
 6 רַז"ל⁹ על פסוק זה. וְזָהוּ הַפִּירוּשׁ
 7 הַפְּנִימִי בְּכַתּוּב בְּתַהֲלִים צְדִיקִים
 8 יִירָשׁוּ אֶרֶץ וְיִשְׁכְּנוּ לְעַד
 9 עֲלֵיהֶם¹⁰, דְּעִבּוּדַת הַצְּדִיקִים
 10 הִיא לְהַשְׁפִּין וּלְהַמְשִׁיךְ
 11 מִלְּמַעַל לַמַּטָּה אֶת הַשְּׂכִינָה
 12 (שֶׁמִּצַּד עֲצֻמָּה הִיא בְּחִינַת שׁוֹכֵן
 13 עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ¹¹ הֵינּוּ
 14 הַבְּבֻרָה מֵהָעוֹלָם הַגְּשָׁמִי, שֶׁתָּרַד
 15 וְתוֹמָשׁ) לְמִטָּה בְּאֶרֶץ (עֲלֵיהֶם) בְּאוֹפֵן שֶׁל לְעַד, בְּאוֹפֵן
 16 עַל הָאֶרֶץ) בְּאוֹפֵן שֶׁל לְעַד,
 17 בְּאוֹפֵן נִצְחִי [וְהֵינּוּ וְהִסִּיבָה
 18 לְכַךְ שֶׁהַמְּשַׁכֵּת וְגִלּוּי הַשְּׂכִינָה לַמַּטָּה
 19 בְּאֶרֶץ הִיא נִצְחִית, לְעַד, הִיא לְפִי
 20 שְׁהַמְשָׁכָה הִיא עַל יְדֵי
 21 הָעִבּוּדָה דְּתוֹרָה וּמִצְוֹת,
 22 וְהַתּוֹרָה הִיא נִצְחִית¹²].
 23 וְכַלִּשְׁוֹן הַכְּתוּב בְּתוֹרָה הֲוֵי יִמְלֹךְ
 24 לְעוֹלָם וָעֶד¹³, שֶׁמַּלְכוּת הַקָּדוֹשׁ
 25 בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הִיא נִצְחִית,
 26 מִתְחִיל מֵהַמְּשַׁכֵּת הַשְּׂכִינָה
 27 בְּמִשְׁכָּן שְׁעֵשֶׂה מִשָּׁה, שֶׁכָּל
 28 מַעֲשֵׂי יְדֵי מִשָּׁה הֵם
 29 נִצְחִיִּים¹⁴ כְּדַבְרֵי הַגְּמָרָא שֶׁלֹּא
 30 שֶׁלְטוּ יְדֵי הַשְּׂוֹנָאִים בְּמַעֲשֵׂה יְדֵי שֶׁל
 31 מִשָּׁה אֲלָא מִשְׁנַבְנָה מִקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן גִּנְנוּ
 32 אַהֲלָ מוֹעֵד קָרְשִׁי קָרְשִׁי וּבְרִיחֵי
 33 וְעַמּוּדֵי וְאֲדָנִי תַחַת מַחֲלֹת שֶׁל
 34 הִיכָל.
 35 (ב) וְהִנֵּה עַל פִּי מֵאֲמַר רַז"ל
 36 הַקָּדוֹשׁ בְּמִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא עַל

הַפְּסוּקִים בְּתַהֲלִים נוֹרָא עֲלֵיהֶם עַל בְּנֵי אָדָם¹⁵, "אִף הַנּוֹרָאוֹת
 שֶׁאֲחָה מִבְּיָא עֲלֵינוּ בְּעֵלִילָה אֵת מִבְּיָאן", וְהַמְּדַרְשׁ מִפְּרֻט שֶׁהַמּוֹת נִבְרָא בְּעוֹלָם
 מַלְכַתְחִילָה, וְאֲחֵר כִּךְ הַדְּבַר נִתְּלָה בְּאֵדָם בְּעֵלִילָה, וְכֵן לִגְבֵי דְבָרִים נוֹסָפִים כְּמוֹ
 מְכִירַת יוֹסֵף שֶׁמַּלְכַתְחִילָה הָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְרַדַּת לְמַצְרַיִם וְבֵא הַדְּבַר
 בְּעֵלִילָה עַל יְדֵי מְכִירַת יוֹסֵף, מוֹכֵן,
 שְׁשִׁבְעָה הָעֲנִינִים הַבְּלָתִי
 רְצוּיִים (מִתְחִיל מִחֻטָּא עֵץ
 הַדְּעַת) וְהַסִּילוּק שֶׁל הַשְּׂכִינָה
 מִלְּמַטָּה לְמַעַלָּה, מֵהָאֶרֶץ עַד הָרִיקֵעַ
 הַשְּׁבִיעִי, שְׁנַעֲשֶׂה עַל יָדָם, הָיוּ
 בְּכַוִּנָּה עֲלִינָה תְּחִילָה, וְהֵינּוּ
 שְׁיֵרִידָה זֶה הִיא צוֹרֵךְ נֹעֵדָה
 מִלְּכַתְחִילָה בְּשִׁבְלֵי עֲלֵיהֶם, בְּכַדֵּי
 שְׁהַמְשַׁכֵּת עֵינָה שְׂכִינָה
 בְּתַחֲתוֹנִים תְּהִיָּה עַל יְדֵי
 הָעִבּוּדָה דְּיִשְׂרָאֵל, הַנְּקָרָאִים
 בְּכַתּוּב זֶה אֲחוֹתִי כְּלָה, פִּי,
 הַמְּשַׁכֵּת עֵינָה שְׂכִינָה
 בְּתַחֲתוֹנִים שְׁעַל יְדֵי הָעִבּוּדָה
 דְּיִשְׂרָאֵל כְּפִי שֶׁהִיא עֲשִׂית הַמְּשַׁכֵּן
 עַל יְדֵי מִשָּׁה הִיא נִעְלִית יוֹתֵר
 מִמָּה שֶׁהִיא מִצַּד עֲצֻמָּה
 בְּתַחֲלִילַת הַבְּרִיאָה.
 וְטַעַם הַדְּבַר, וְהִסִּיבָה לְכַךְ
 שֶׁהַמְּשַׁכֵּת וְגִלּוּי הַשְּׂכִינָה עַל יְדֵי
 עִבּוּדָתָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִעְלִית יוֹתֵר
 מֵהַמְּשַׁכֵּת וְגִלּוּי הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא
 בְּתַחֲלִילַת הַבְּרִיאָה, קוֹדֵם הָעִבּוּדָה, הִיא
 כִּינּוֹן שְׁהַמְשָׁכָה שְׁלֹא אַחֲרֵי
 הַסִּילוּק נִעֲשִׂית עַל יְדֵי
 הָעִבּוּדָה דְּאֵתְהַפְּכָא חֲשׂוּכָא
 לְנִהוּרָא, שֶׁל הַפִּיכַת חוֹשֶׁךְ לְאוֹר,
 וְכֹאשֶׁר הַחוֹשֶׁךְ עֲצֻמוֹ נִהַפֵּךְ
 לְאוֹר, הִנֵּה עַל יְדֵי זֶה דְּנֻקָּא
 נִעֲשֶׂה יִתְרוֹן הָאוֹר¹⁶ יוֹתֵר
 מֵאֲשֶׁר אוֹר שֶׁהָיָה מִלְּכַתְחִילָה וְלֹא בֵּא

8) י"ג – תנחומא תרומה ה. שהש"ר פ"ד, יג. זח"ב קמח, א. פרש"י ודעת זקנים מבעה"ת ר"פ תרומה. ט"ו – בחיי שם כה, ז. כלי יקר שם, 9. הובא בשם רז"ל בלקו"ת ר"פ נשא כ, סע"ב. ובכ"מ. וראה ראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחילתו (ד"ה ושני פסוקים). אלשיך עה"פ תרומה שם ("שמעתי לומדים"). שלה"ה סט, א. רא, א. חלק תושב"כ תרומה שכה, ב. שכו, ב. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 173 הערה 45. 10) תהלים לו, כט. 11) ע"פ נוסח התפלה – שחרית דשבת ויו"ט. ובשהש"ר שם: שוכן עד וקדוש שמו (ישעי' נז, טו). 12) תניא רפי"ז. 13) פרשתנו טו, יח. 14) סוטה ט, א. 15) תהלים סו, ה. תנחומא וישב ד. וראה תו"ח תולדות יג, א ואילך. ד"ה באתי לגני תשל"א (תורת מנחם – ספר המאמרים באתי לגני ח"א ע' כה ואילך). 16) ע"פ קהלת ב, יג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 מחושך שנהפך לאור (בְּרוּגְמַת הַעֵילוּי הַמַּעֲלָה וְהִיתְרוֹן דִּתְשׁוּבָה
2 שבאה אחרי ריחוק לְגַבֵּי עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים שלא קדם לה ריחוק),
3 כְּמֵאמֶר¹⁷ הוֹדֵר כִּד אֲתַפְּכֵי אֶסְתַּלַּק אַחֲרָא אֶסְתַּלַּק יְקָרָא
4 דְקוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְכוּלְהוּ עֲלָמִין, כאשר ה'סְטָרָא אַחֲרָא' (הצד
5 האחר, הצד שהיפך הקדושה) נכפה
6 ונכנע, מתעלה כבודו של הקדוש ברוך
7 הוא בכל העולמות שְׁעַל יְדֵי
8 הַעֲבוּדָה דְאֲתַפְּכֵי כַפִּית
9 ה'סְטָרָא אַחֲרָא' וְאֲתַפְּכֵי הַפִּיכָה
10 הרע והחושך לטוב ולאור נִמְשָׁךְ
11 גֵּילוֹי אִוְר נַעֲלָה בְיוֹתֵר,
12 שְׁאוּפֵן הַגֵּילוֹי שְׁלוֹ שֶׁל אִוְר
13 נַעֲלָה זֶה הוּא בְּכַחֲשֵׁינָה רִמְמוֹת,
14 שְׁלֹכֵן יְקָרָא בְּשֵׁם אֶסְתַּלַּק¹⁸
15 הַסְתַּלְקוֹת מִבְּשִׁמְעוֹת שֶׁל עֲלִיָּה.
16 וְזֶהוּ גַם הַטַּעַם הַפְּנִימִי עַל כֵּךְ
17 שֶׁהַתְּחִלַּת עֲשִׂית הַמְשָׁכֵן הִיא
18 בְּעֵנֵן הַקְּרָשִׁים, כְּכַתוּב בְּתוֹרָה
19 דְקָרַשׁ הוּא אוֹתִיּוֹת זֹהוֹת
20 לְאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַמִּילָה שְׁקָר, אֱלָא
21 שֶׁהוּא בְּצִירוֹף סֹדֵר הָאוֹתִיּוֹת
22 בְּאוּפֵן אַחֲרֵי (אַחֲרֵי דְיִיקָא,
23 הַיְפֵךְ עֵנֵן אַחֲדֵי¹⁹ כְּדַבְרֵי הַמֵּדְרָשׁ
24 "שִׁמְעֵי יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד, אִם
25 אַת עוֹשֶׂה דְלִית רִ"ש אַתָּה מַחֲרִיב אַת
26 כֹּל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ, כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל
27 אַחֲרֵי"), וְהַעֲבוּדָה שֶׁל בְּנֵי
28 הַמִּשְׁכָּן, וְכֵן עֲבוּדַת הָאָדָם בְּעוֹלָם
29 כְּבָלָל, הִיא וְעֲשִׂית אֶת
30 הַקְּרָשִׁים לְמִשְׁכַּן עֲצֵי שֵׁטִים
31 עוֹמְדִים²⁰, הַיְיִנוּ, לְהַפּוֹךְ אֶת
32 הַשְּׁקָר דְעוֹלָם שֶׁהָיָה הָעוֹלָם הַזֶּה
33 מִסְתַּיֵר עַל הָאֵמֶת הָאֱלוּקִית שֶׁהִיא מְקוֹר
34 חַיּוּתוֹ לְהִיּוֹת קָרַשׁ לְמִשְׁכַּן,
35 וְאֵת הַשְּׁטוּת הַנִּהְגָּה לְמַטָּה מִטַּעַם
36 וְדַעַת, כְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ אֵין אָדָם עוֹבֵר
37 עֲבִירָה אֵלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת'
38 דְלַעֲוֹמַת זֶה שֶׁל הַיְפֵךְ הַקְּדוּשָׁה
39 (וְהַקְּרָאָת כֵּךְ עַל שֵׁם הַכְּתוּב בְּקֵהֶלֶת:
40 "בְּיָוִם טוֹבָה הָיָה בְּטוֹב וּבְיָוִם רַעָה רָאָה
- גם את זה לעמת זה עשה האלקים").
בהתמסרות למעלה מטעם ודעת (עֲצֵי שֵׁטִים), שְׁעַל יְדֵי זֶה הַעֲבוּדָה
בְּאוּפֵן שֶׁל 'שְׁטוֹת דְקְדוּשָׁה' נַעֲשֶׂה הַמְשַׁכֵּת עֵיקַר שְׁכִינָה
בְּתַחֲנוּנִים בְּאוּפֵן נַעֲלָה יוֹתֵר מִכְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּתַחֲלִיל
הַבְּרִיאָה.
ג) וּמִמְשִׁיךְ הַרְבִּי הַרְיִי"צ
בְּהַמְאָמֵר²¹, שְׁעַל שֵׁם זֶה שְׁבִי
יִשְׂרָאֵל מִתְגַּבְּרִים עַל חוֹשֶׁךְ הָעוֹלָם
וְהוֹפְכִים אוֹתוֹ לְקְדוּשָׁה נְקָרָאִים כֹּל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל צְבָאוֹת הַיְוִי, וְכְמוֹ
שְׁכַתוּב²² בְּתוֹרָה עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וַיְהִי בְּעֵצֶם הַיּוֹם
הַזֶּה יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת הַיְוִי'
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וַיֵּשׁ לְבָאֵר
קִישׁוֹר הַעֲנַנִּים הַשִּׁיכּוֹת בֵּין
עֲבוּדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַפּוֹךְ אֶת שְׁקָר
הָעוֹלָם לְקְדוּשָׁה, לִכֵּן הֵם נְקָרָאִים
'צְבָאוֹת הַשֵּׁם', כִּי, מָה שְׁיִשְׂרָאֵל
אֵינֶם מִתְפַּעְלִים לֹא מִתְרַשְׁמִים
מִהַחוֹשֶׁךְ וְהַשְּׁקָר דְעוֹלָם,
וְאֲדַרְבָּה, מִהַפְּכִים אוֹתוֹ אֶת
שְׁקָר הָעוֹלָם לְקְדוּשָׁה, הָרִי זֶה
עַל יְדֵי הַעֲבוּדָה דְמִסִּירַת נַפְשׁ
וְקַבְלַת עוֹל, עֲבוּדָה שְׁלֵמָה
מִטַּעַם וְדַעַת, וְלִכֵּן נְקָרָאִים בְּשֵׁם
צְבָאוֹת, לְשׁוֹן חֵיל עַל שֵׁם
הַרְמִיּוֹן לְאִנְשֵׁי חֵיל, לְחוֹמַיִם, שְׁנֵלְחָמִים
בְּמִסִּירוֹת וּנְפֶשׁ וּבְקַבְלַת עוֹל. וְזֶהוּ
גַם קָשֶׁר הַשֵּׁם שְׁבוּ נְקָרָא בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל צְבָאוֹת הַיְוִי' עִם יִצִּיאַת
מִצְרַיִם (שֶׁהָרִי הַתּוֹאֵר צְבָאוֹת
הַיְוִי' נִתְּנָן לְיִשְׂרָאֵל בִּיצִיאַתָּם
מִמִּצְרַיִם דְּוָקָא²³), כִּי,
הַעֲבוּדָה בְּגִלּוֹת מִצְרַיִם, וְעַל דֶּרֶךְ זֶה
בְּכָל הַגְּלִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ עַל שֵׁם
מִצְרַיִם, וְעַל דֶּרֶךְ זֶה בְּכָל הַגְּלִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאוּ עַל
שֵׁם מִצְרַיִם עַל שֵׁם שֶׁהֵם מְצִירוֹת לְיִשְׂרָאֵל²⁴ (זֵי
מֵאֶכָּן אֵינֶנּוּ אִידִישְׁקִיט אֲוֵן אִידוֹן), הִיא בְּאוּפֵן

(17) בתניא פכ"ז (לד, א) ובלקו"ת ר"פ פקודי מציין לזהר ח"ב קכת, ב) ובלקו"ת שם מציין גם לזהר שם סז, ב. וראה גם שם קפד, א). וראה גם תו"א ויקהל פט, ד. לקו"ת חוקת סה, ג. 18) תו"א שם. 19) ראה ויק"ר פי"ט, ב. המשך באתי לגני ה'שית' פרק ו. 20) תרומה כו, טו. 21) פרק י. 22) בא יב, מא. 23) ראה המשך באתי לגני רפי"א. 24) ב"ר פט"ז, ד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 באופן דקבלת עול ומסירת נפש דוקא, שזהו ענין צבאות
 2 מלשון חיל, כאמור לעיל.
 3 וממשיך הרבי הרי"צ במאמר לבאר²³ מה שישארל נקראו
 4 בשם צבאות הו', שהרי אין זה התואר 'צבאות' הנזכר כאן אינו
 5 שם צבאות שבו נקרא הקדוש ברוך
 6 הוא שהוא שם קדוש משבעה
 7 השמות הקדושים שאינו
 8 נמחקים²⁵, שעל פי ההלכה, מפני
 9 קדושתם אסור למחוק אותם, דשם
 10 זה 'צבאות' כאחד משבעת השמות
 11 הקדושים נתגלה על ידי
 12 הנביאים²⁶, כדברי הגמרא 'ותור'
 13 [תנה, אם שמואל הנביא] נדר ותאמר
 14 ה' צבאות, אמר רבי אלעזר מיום
 15 שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו לא
 16 היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא
 17 צבאות עד שבאתה חנה וקראתו
 18 צבאות', אבל בתורה לא נזכר
 19 שם צבאות ביחס לקדוש ברוך
 20 הוא, ונזכר רק צבאות הו',
 21 שאינו לשון שם התואר כמו
 22 שם הו' צבאות, אלא קאי
 23 מכיון על ישראל, שהם
 24 צבאות הו', והמילה 'צבאות'
 25 כתובה כאן בצורה של לשון
 26 סמוך, שהצבאות נטפל לשם
 27 הו', והיינו בחינת הניצוצים
 28 ניצוצות הקדושה שנתבררו
 29 בהפרדת הרע מהטוב ועלו לקדושה
 30 בגלות דמצרים ונתעלו
 31 ליפלא בשם הו'²⁷, כמבואר
 32 ב'תורה אור' לאדמו"ר הזקן: "...
 33 הניצוצים שנתבררו בגלות מצרים
 34 ונתעלו ליכלל בשם הרי"ה הם
 35 הנקראים צבאות הו"ה"
 36 וכיון שנתבררו וחזרו למקורם בתכלית
 37 הבטול להתכלל באלקות אזי אין להם
 38 שמות כלל. ולכן נק' אז צבאות הו"ה"
 39 שהם טפלים וסמוכים ונכללים בשם הו"ה", וכפי שממשיך ומבאר.

והענין בזה, דהנה, העבודה הרוחנית של בני ישראל בארץ
 מצרים היא לברר לתקן ולהעלות את הניצוצות שבמצרים,
 ערות הארץ²⁸, מקום נחות מבחינה רוחנית שהיו הניצוצות
 (תחילה) בתכלית ההעלם והסתור. והנה, שורש כל
 ההעלמות וההסתרים על עניני
 קדושה ואלוקות הוא משם
 אלקים, בגימטריא הטבע²⁹
 והרי הטבע מכסה ומסתיר על
 האלוקות שמהווה ומתיה אותו.
 והגם שאלקים הוא לשון
 אלקות³⁰, והוא רק
 בגימטריא הטבע, היינו,
 שהיותו אלקות הוא בו בשם
 'אלקים' בגילוי, מה שאין כן
 ענין הטבע שבו הוא בהעלם
 (שרק מרימזו בהגימטריא
 שהיא רק הערך המספרי ולא הדבר
 עצמו), מפל מקום, הרי הוא
 שם 'אלקים' שורש ומקור
 לטבע, שענינו הוא שהאור
 האלקי בא ונמשך למטה בריבוי
 צמצומים העלמות והסתרים
 ביותר, שזהו ענין הטבע,
 מלשון טבעו כים סוף³¹,
 שמשמעו הוא שנתכסו במי הים
 שהאור האלוקי המצומצם
 בצמצומים רבים הוא מוטבע
 מכוסה ונעלם ונסתר בהסתור
 וההעלם ביותר (כמבואר
 בהמשך מאמרי ההילולא
 דיבור המתחיל 'באתי לגני פ'רק
 י"ג).
 אמנם, על ידי העבודה
 דצבאות הו' בני ישראל שעובדים
 את ה' בהביטול דקבלת עול
 (צבאות מלשון חיל כחיילים
 הממלאים פקודות מתוך קבלת עול
 ומתוך ביטול המציאות והרצונות
 האישיים שלהם) מתבררים הניצוצות

(25) שבועות לה, סע"א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ב. טושו"ע י"ד סרע"ו ס"ט. שו"ע אדה"ז חאו"ח ספ"ה ס"ג. (26) ראה ברכות לא, ב. (27) תו"א בא ס, ג. (28) מקץ מב, ט. שם, יב. קה"ר פ"א, ד (בסופו). (29) פרדס שער יב (שער התיבות) פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). של"ה פט, א. קפט, א. שח, ב. שו"ת חכם צבי ס"ח. תניא שעשהיה"א רפ"ו. לקו"ת פ' ראה כב, ריש ע"ג. (30) ראה גם סה"מ תרס"ח ע' קעז. (31) פרשתנו טו, ד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 בהם ומתעלים לקדושה, והיינו, שיוצאים ניצוצות הקדושה
 2 מתכלית שיא ההסתר ונכללים בהגילוי דשם הוי' (צבאות
 3 הוי') האור האלוקי שלמעלה מהטבע ואינו נסתר ומצומצם בכיסוי
 4 והעלם הטבע. וסדר העבודה של ביור הניצוצות כפי שהיה במצרים
 5 הוא, שגם באשר נמצאים
 6 עדיין בחושף הגלות ועדיין לא
 7 יצאו ממצרים הגה לכל בני
 8 ישראל היה אור
 9 במושבותם³², כלשון הכתוב לגבי
 10 מצבם של בני ישראל בעת שהמצרים
 11 היו במכת חושך ולא רק בארבע
 12 אמות שלהם של בני ישראל,
 13 אלא בכל מקום שאליו נכנס
 14 איש הישראלי יהודי, גם אפילו
 15 בביתו של מצרי, היה אור
 16 נכנס ומאיר לו מה שיכול לראות
 17 את מה שפחביות ובתיבות
 18 ובמטמוניות³³, וזה האפשרות
 19 של בני ישראל לראות את כל הנמצא,
 20 גם המוסתר, בבתי מצרים בימי מכת
 21 חושך היה הכנה לוינצלו ורוקנו
 22 את מצרים³⁴, שהמשמעות
 23 הרוחנית של הרברים היא בירור
 24 והעלאת הרוצת כל ניצוצות
 25 הקדושה שהיו נמצאים,
 26 ולאחרי זה לאחר היציאה ממצרים
 27 קיבלו בני ישראל גם בינת השם
 28 את הרכוש של המצרים שרדפו אחרי
 29 בני ישראל וטבעו בים סוף שהיתה
 30 בית הים גדולה עוד יותר מבינת
 31 מצרים³⁵, והיינו, שאותן
 32 הניצוצות של הקדושה שלא
 33 היה ביכולת בני ישראל
 34 לברר מקודם, לפי שהיו
 35 בתכלית בשיא ההסתר, נסתרים
 36 עוד יותר מהניצוצות שהיו
 37 במטמוניות של מצרים
 38 שנתגלו על ידי האור בימי מכת
 39 חושך, הגה ניצוצות אלו
 40 הביאם פרעה עצמו³⁶ לים סוף
- 1 שיוכלו ישראל לבררם בבית השם. וכל זה כל ענין בירור
 2 הניצוצות הן במצרים והן בים סוף היה הכנה למתן תורה, כמו
 3 שכתוב³⁷ בתורה לאחר קריעת ים סוף ובינת הים ויסע משה את
 4 ישראל מים סוף גו', שהסיע אותם מבינת השם למתן
 5 תורה. וזוהי פללות העבודה
 6 דצבאות הוי' גם בדורות הבאים
 7 לגלות ולברר ולהעלות את
 8 הניצוצות שהיו בתכלית
 9 ההסתר, ועל ידי זה שמבררים
 10 ומעלים את הניצוצות שבדברים
 11 הגשמיים נעשה דירה לו יתברר
 12 מקום ראוי לגילוי אלוקות והשראת
 13 השכינה בתחתונים, בתחתונים
 14 ממש, בעולם הזה הגשמי ובלשון
 15 כבוד קדשת אדמו"ר הזקן³⁸
 16 בספר התניא בתחתון שאין
 17 תחתון למטה ממנו.
 18 ד) ולהבין הענין, שהגם
 19 שהאור האלוקי הנמשך לעולם על
 20 ידי שם אלקים הוא מוטבע מכוסה
 21 בהסתר והעלם ביותר, מכל
 22 מקום, על ידי העבודה של בני
 23 ישראל בעולם הוא בא בגילוי,
 24 הגה על זה מבאר בעל
 25 ההילולא הרבי הרי"צ בפסקי יד
 26 של מאמר 'באתי לגני' תשי' (הפסקי
 27 המכוון לשנה ז'ו³⁹, תשד"מ
 28) החל משנת תשי"א אמר הרבי כו"ד
 29 שבת מידי שנה מאמר 'באתי לגני'
 30 כשבאותה שנה הוא מיוסד בעיקר על
 31 הפרק הראשון של המאמר, בשנת
 32 תשי"ב על הפרק השני וכן הלאה,
 33 ובשנת תשל"א שוב על פרק א', כך
 34 שמאמר זה מכוון לפרק י"ד ושנת
 35 תשד"מ היא שנת הי"ד בפעם
 36 השנייה, לאחר שגם בשנת תשכ"ד
 37 נאמר מאמר המיוסד בעיקר על פרק זה
- 1 ומתעלים לקדושה, והיינו, שיוצאים מתכלית
 2 ההסתר ונכללים בהגילוי דשם הוי' (צבאות
 3 הוי') שלמעלה מהטבע. וסדר העבודה הוא,
 4 שגם באשר נמצאים עדיין בחושף הגלות, הגה
 5 לכל בני ישראל היה אור במושבותם³², ולא רק
 6 בארבע אמות שלהם, אלא בכל מקום שאליו
 7 נכנס איש הישראלי, גם בביתו של מצרי, היה
 8 אור נכנס ומאיר לו מה שפחביות ובתיבות
 9 ובמטמוניות³³, וזה היה הכנה לוינצלו את
 10 מצרים³⁴, בירור כל ניצוצות שהיו במצרים,
 11 ולאחרי זה גם בינת השם שהיתה גדולה מבינת
 12 מצרים³⁵, והיינו, שאותן הניצוצות שלא היה
 13 ביכולת בני ישראל לברר מקודם, לפי שהיו
 14 בתכלית ההסתר, עוד יותר מהניצוצות שהיו
 15 במטמוניות של מצרים שנתגלו על ידי האור,
 16 הגה ניצוצות אלו הביאם פרעה עצמו³⁶ שיוכלו
 17 ישראל לבררם בבית השם. וכל זה היה הכנה
 18 למתן תורה, כמו שכתוב³⁷ ויסע משה את
 19 ישראל מים סוף גו', שהסיע אותם מבינת השם
 20 למתן תורה. וזוהי פללות העבודה דצבאות הוי'
 21 לגלות ולברר ולהעלות את הניצוצות שהיו
 22 בתכלית ההסתר, ועל ידי זה נעשה דירה לו
 23 יתברר בתחתונים, בתחתונים ממש, ובלשון
 24 כבוד קדשת אדמו"ר הזקן³⁸ בתחתון שאין
 25 תחתון למטה ממנו.
 26 ד) ולהבין הענין, שהגם שהאור הוא מוטבע
 27 בהסתר והעלם ביותר, מכל מקום,
 28 על ידי העבודה הוא בא בגילוי, הגה על זה
 29 מבאר בעל ההילולא בפסקי יד (הפסקי המכוון לשנה ז'ו³⁹, שנת הי"ד בפעם

(32) בא יו"ד, כג. (33) שמו"ר פי"ד, ג. תנחומא בא ג. (34) בא יב, לו. (35) מכילתא בא שם. פרש"י פרשתנו טו, כב. (36) ראה ילקוט שמעוני פרשתנו רמז רנד בסופו. (37) פרשתנו שם. וראה לקו"ש חכ"א ע' 77 ואילך. (38) תניא פל"ו. (39) ראה לעיל הערה 1 ובשוה"ג.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 כפֿלִיִּים לְתוֹשִׁיָּהּ⁴⁰): וְהִגָּה בְּכֹל זֹאת לְמֵרוֹת שֶׁהָאֹר הָאֱלוֹקִי נֵעַלֵם
 2 וּמְכוּסָה וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת פְּלִם כְּתִיב⁴¹ כְּתוּב בְּנַחֲמִיָּה, דְּהֶאֱרַת
 3 אֹר אֱלֹקֵי הָרִי נִמְשָׁךְ לְהוֹת וְלִהְיֹת אֶת פֶּל הַנִּבְרָאִים
 4 מֵאִין לִישׁ, וְכִדְאִיתָא בְּאֲגָרַת הַקֶּדֶשׁ שֶׁכִּסְפֵּר הַתַּנְיָא
 5 סִימָן ך' 42² דְּהֶאֱרָה דְּהֶאֱרָה
 6 דְּהֶאֱרָה הֵינּוּ לְפָחוֹת הָאֵרָה מוֹעֲטָה
 7 בִּיּוֹתֵר הוּא בְּכֹל הַנִּבְרָאִים
 8 וְנוֹצְרִים וְנִעֲשִׂים כּו', שֶׁהוּא
 9 הָאֹר וְהַחִיּוֹת אֱלֹקֵי שְׁנִמְשָׁךְ
 10 בְּכֹל הַנִּבְרָאִים, לֹא יוֹצֵא מִן
 11 הַכֹּל, שְׁמַאִיר וְנִמְשָׁךְ אֹר אֱלוֹקֵי
 12 גַם אִפִּילוּ בְּמִדְרֵיגוֹת הַיּוֹתֵר
 13 תַּחְתּוֹנִים וְיּוֹתֵר שְׁפָלִים הַהוֹת
 14 וְלִהְיֹת גַם אוֹתָם, וְכִמוֹ שְׁכָתוּב⁴³
 15 בְּתַהֲלִילִים אִם אֶסֶק אֲעֵלָה אֶל
 16 שְׁמַיִם הֵינּוּ הַנִּבְרָאִים הַנִּעְלָמִים שֶׁם
 17 אֶתָּה הַקֶּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאַצִּיעָה
 18 וְגַם אִם הַמִּצַּע שְׁלִי יִהְיֶה שְׁאוֹל הֵינּוּ
 19 הַנִּבְרָאִים הַכִּי נַחֲוִתִים וְהַכִּי שְׁפָלִים
 20 הִנֵּךְ גַם שֶׁם נִמְצָא הַקֶּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 21 שְׁנִמְשָׁךְ הָאֹר הָאֱלוֹקִי בְּכֹל סֹדֵר
 22 הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת וְנִמְשָׁךְ וּמִשְׁתַּלְשֵׁל
 23 וְיּוֹדֵר מִמְדְרֵיגָה לְמִדְרֵיגָה עַד
 24 מְדְרֵיגַת בְּרֹאִים הַיּוֹתֵר
 25 שְׁפָלִים, וְכִיכּוֹלֵת פֶּל אָדָם
 26 וְאָדָם גַם הַפְּשוּט בִּיּוֹתֵר לִידַע
 27 זֹאת לְבוֹא לְיַדִּי הַכֵּה בְּכִי שְׁחִיּוֹת
 28 וְהַתְּהוּוֹת כֹּל הַנִּבְרָאִים, כֹּל הַדְּרוֹגוֹת,
 29 הִיא מִהָאֹר הָאֱלוֹקִי, יָאֵתָה מְחִיָּה אֶת
 30 כּוֹלִם (עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ שֶׁל הַרְבִּי
 31 הַרִי"צ בְּמַמְרֵי בְּאֵתִי לִגְנֵי בְּפִרְקֵי י"ד).
 32 וְהֵינּוּ, שְׁבִפְרָק י"ג מְבוֹאֵר
 33 אֵיךְ שֶׁהָאֹר הָאֱלוֹקִי בָּא וְנִמְשָׁךְ
 34 לְעוֹלָם כְּדִי לְכַוֵּן נִבְרָאִים מוֹגְבָלִים
 35 בְּרִיבּוּי צְמִצְמוּמִים הַעֲלֵמוֹת
 36 וְהִסְתַּרִים בִּיּוֹתֵר, וּבְפִרְקֵי י"ד
 37 מְבוֹאֵר (קֶצֶה הַהִפְכִי) אֵיךְ
 38 שֶׁהָאֹר הָאֱלוֹקִי נִמְשָׁךְ וּמַאִיר
 39 בְּכֹל מְקוֹם, וּבְכֹל מְקוֹם
 40 שֶׁהוּא נִמְשָׁךְ (גַם אִפִּילוּ
 41 בְּמְקוֹם הַכִּי תַּחְתּוֹן) הָרִי הוּא

בְּגִלּוּי, עַל יַד עֲבוּדַתְּם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבִירוֹ הַנִּיצוּצוֹת, מְגִלִּים גַם אֶת
 הָאֹר הַנִּעְלָם וְנִסְתָּר בִּיּוֹתֵר, כְּמִבּוֹאֵר לְעֵיל, וְכִמוֹדֵךְ בְּפִסְוִק (שְׁמִבְיָא
 הַרְבִּי הַרִי"צ בְּהַתְּחַלַּת הַפִּרְקֵי פִרְקֵי י"ד) וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת פְּלִם,
 וְאַתָּה (דְּיִיקָא הַכְּתוּב מִדִּיִיק וְאוֹמֵר יָאֵתָה) לְשׁוֹן נוֹכַח (בְּגוֹף רֵאשׁוֹן,
 לֹא בְּלִשׁוֹן נִסְתָּר, בְּגוֹף שְׁלִישִׁי),
 הֵינּוּ, שֶׁחִיּוֹת אֱלֹקֵי שְׁבִכְל
 הַנִּבְרָאִים הוּא נִמְצָא וּמַאִיר
 בְּגִלּוּי פֶּל כֶּךָ עַד שְׁאוֹמְרִים
 עָלָיו אֶתָּה לְשׁוֹן נוֹכַח. וְכִפִּי
 שְׁמִבְכָּאֵר הַרְבִּי הַרִי"צ בְּהַמְשָׁךְ הַפִּרְקֵי
 שֶׁהָאֹר הָאֱלֹקֵי הַמְּחִיָּה
 וּמְחִיָּה אֵינּוּ מִתְּפַעֵל וְאֵינּוּ
 מְשַׁתַּנֵּה כָּלֵל עַל יַד יוֹדוֹתוֹ
 לְהַחִיּוֹת וְלַהוֹת, וּמָה שְׁיִכּוֹל
 לְהִיּוֹת שִׁנּוּי בְּהָאֹר עַל יַדִּי
 הַהִתְלַבְּשׁוֹת בְּנִבְרָאִים לְהַחִיּוֹת,
 וְהֵינּוּ מָה שֶׁהַתְּלַבְּשׁוֹת
 פּוֹעֵל אֵיזָה שִׁנּוּי (בְּדוּמָה לִכְךָ
 שֶׁהַנְּשִׂמָה מִתְּפַעֵלֵת מִמָּה שְׁקוֹרָה בְּגוֹף
 כִּי הַנְּשִׂמָה מְלוּבֶשֶׂת בְּגוֹף בְּהַתְּלַבְּשׁוֹת
 פְּנִימִית), הוּא רַק בְּהַחִיּוֹת
 שְׁבִכְחִינַת פֶּחַ, אֲכַל בָּאוֹר
 הַמְּחִיָּה אֵין בּוֹ שׁוּם שִׁנּוּי
 וְהַתְּפַעֵלוֹת כָּלֵל (וְכִמְבוֹאֵר
 בְּמַמְרֵי שֶׁם שְׁבִכְחִינַת 'כַּח' נִמְשַׁכֵּת
 מִהַכִּלִּים שֶׁל הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְאֵילוּ
 בְּחִינַת 'אוֹר' נִמְשַׁכֵּת מִהָאֹרוֹת שֶׁל
 הַסְּפִירוֹת, וְכִיּוֹן שֶׁהַכִּלִּים הֵם מְצִיאוֹת
 שִׁיךְ בְּהֵם שִׁנּוּי וְהַתְּפַעֵלוֹת, מָה שְׁאֵין
 כֵּן בְּאוֹר).
 וְיּוֹבֵן זֶה עַל פִּי הַיְדוּעַ בְּתוֹרַת
 הַחֲסִידוֹת בְּעֵנִין שֶׁלֵּשׁ הַלְּשׁוֹנוֹת
 אֹר חִיּוֹת וְכַח שְׁכּוֹתֵב כְּבוֹד
 קִדְשָׁת אֲדָמוֹר הַזְּקֵן
 פְּתִנְיָא⁴⁴ לְגַבֵּי הָאֹר הָאֱלוֹקִי הַנִּמְשָׁךְ
 בְּעוֹלָמוֹת, דְּשִׁלְשׁ לְשׁוֹנוֹת אֱלוֹ
 הֵם שֶׁלֵּשׁ מְדְרֵיגוֹת שׁוֹנוֹת, כְּפִי

הַיְדוּעַ בְּעֵנִין שֶׁלֵּשׁ הַלְּשׁוֹנוֹת אֹר חִיּוֹת וְכַח שְׁכּוֹתֵב כְּבוֹד קִדְשָׁת אֲדָמוֹר הַזְּקֵן
 פְּתִנְיָא⁴⁴, דְּשִׁלְשׁ לְשׁוֹנוֹת אֱלוֹ הֵם שֶׁלֵּשׁ מְדְרֵיגוֹת, כְּפִי שְׁמִבְכָּאֵר כְּבוֹד קִדְשָׁת

(40) ע"פ איוב יא, ו. שמו"ר פמ"ו, א. (41) נחמי' ט, ו. (42) קלא, ב. (43) תהלים קלט, ח. (44) ראה תניא ח"ב פי"ב (פט), סע"ב) ובהגהה שם. וראה אוה"ת ענינים ע' קלה. סה"מ תרס"ד ע' קכח (בהוצאה החדשה ע' ב).

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 שֶׁמֶבְאֵר כְּבוֹד קִדְשֵׁי אֲדֹמֹ"ר הָאֶמְצָעִי בְּאֹמְרֵי בִינָה⁴⁵,
 2 וְכְבוֹד קִדְשֵׁי אֲדֹמֹ"ר (מְהוֹרֶשׁ"ב) נִשְׁמָתוֹ-עֵדֶן בְּהִמְשָׁךְ
 3 תַּעֲרֹב⁴⁶, דְּכַח הוּא נִבְדָּל מִמְקוֹרוֹ, וְלִכְּן הוּא בְּחֵינֵת
 4 הָעֵלֶם כִּי מְקוּרוֹ אֵינוֹ נִיכָר בּוֹ, מֵה שְׂאִין בֶּן אֹר וְגַם חֵיית הֵם
 5 דְּבוֹקִים בְּמִקְוֶם, שְׁלֹכֵן הֵם
 6 בָּאִים וְנִמְשָׁכִים בְּבְחֵינֵת גִּילוּי, 1
 7 אֲלֵא, שְׁהָאֹר הוּא בְּבְחֵינֵת 2
 8 מִקִּיף וְאֵינוֹ בְּהִתְלַבְּשׁוֹת 3
 9 פְּנִימִית, מֵה שְׂאִין בֶּן חֵיית 4
 10 הוּא בְּבְחֵינֵת פְּנִימִי שְׁבָא 5
 11 בְּהִתְלַבְּשׁוֹת (לְפִי שְׁהִגְלוּי 6
 12 וְהִדְבִּיקוֹת בְּמִקְוֶה שְׁפִחִית אֵינוֹ 7
 13 כְּהִגְלוּי וְהִדְבִּיקוֹת שְׁבָאֹר 8
 14 וְכִינן שְׁהָאֹר דְּבוֹק בְּמִקְוֶה יוֹתֵר 9
 15 מִחֵיית, אֵינוֹ מִתְלַבֵּשׁ בְּפְנִימִית אֵלֵא 10
 16 נִשְׁאֵר 'מִקִּיף'), וּמְכַל מְקוֹם 11
 17 לְמִוֹת שְׁבָא בְּהִתְלַבְּשׁוֹת אֵינוֹ 12
 18 מִשְׁתַּנָּה, דְּכִינן שְׁגַם חֵיית 13
 19 הוּא בְּבְחֵינֵת גִּילוּי וְהִדְבִּיקוֹת 14
 20 בְּמִקְוֶה, כִּאֲמֹר לְעִיל, לִכְּן, גַּם 15
 21 כְּשִׁמְלֵבֶשׁ בְּהִנְבְּרָאִים 16
 22 הַחֵייתִים אֵינוֹ מִשְׁתַּנָּה כָּלֵל 17
 23 (וּמְבֹאֵר בְּהִמְשָׁךְ תַּעֲרֹב"ב: "שְׁכַל 18
 24 נִבְרָא יֵשׁ בּוֹ ג' מִיני חֵיית וְהֵן בְּחֵינֵת 19
 25 אֹר וְחֵיית וְכַח, וְהֵינֵן מִבְּחֵינֵת הָאֹר 20
 26 מִקִּיף וְהָאֹר פְּנִימִי וְהַכֵּלִים כֹּר, דְּהָאֹר 21
 27 מִקִּיף אֵינוֹ בְּבְחֵינֵת הַתְּלַבְּשׁוֹת כִּלְל כֹּר, 22
 28 וְהָאֹר פְּנִימִי הוּא בְּבְחֵינֵת הַתְּלַבְּשׁוֹת 23
 29 וּמְכַל-מְקוֹם הוּא קְדוֹשׁ וּמוֹכְדֵל וְעַל זֶה 30
 30 נִאֲמַר אֵין קְדוֹשׁ כְּהוּי כֹּר, וּבְחֵינֵת כַּח 31
 31 הוּא מִבְּחֵינֵת הַכֵּלִים שְׁבְּבְחֵינֵת 32
 32 הַתְּלַבְּשׁוֹת מִמֶּשׁ וְבוֹה שִׁיךְ שִׁינּוּ 33
 33 כֹּר").
 34 ה) אֲף לְאַחַר הַמְּבֹאֵר לְעִיל בְּעֵינן
 35 שְׁלוֹשׁ הַרְגוֹת שֶׁל אֹר, כּוֹחַ וְחֵיית,
 36 עֵדִיין צְרִיף לְהִבִּין, דְּהִנְהֵה,
 37 בְּחֵיית הָאֲלֵקִי שְׁבְּנִבְרָאִים יֵשׁ
 38 דְּרָגָא רְבִיעִית, בְּחֵינֵת שָׁם. וְכִידוּעַ תּוֹרַת הַבְּעַל שָׁם טוֹב
 39 שְׁהוֹבָהָ בְּשַׁעַר הַיְחוד וְהָאֲמוּנָה⁴⁷ שְׁבִסְפֵר הַתְּנִיא שְׁהַשְׁמוֹת
 40 שֶׁל כָּל הַנְּבְרָאִים שְׁבְּעוֹלָם הֵן הֵן אֹתִית הַדְּבֹר
- הַמְּשַׁתְּלֵשְׁלוֹת מְעַשְׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבְּתוֹרָה עַל יְדֵי חִילוּפִים
 וְתִמְרוֹרוֹת כּוֹ' (וְהוּא לְשׁוֹנוֹ: "וְהוּא שְׁכַתֵּב הָאֵר" ז"ל, שְׁגַם בְּרוּמֵם מִמֶּשׁ כְּמוֹ
 אֲבָנִים וְעַפְרָ וּמִים יֵשׁ בְּחֵינֵת נֶפֶשׁ וְחֵיית וְרוּחֵינֵן, דְּהֵינֵן בְּחֵינֵת הַתְּלַבְּשׁוֹת
 אֹתִית הַדְּבֹר מְעַשְׂרָה מְאֻמְרוֹת הַמְּחִיית וּמְהוֹת אֵת הַדְּרוּמֵם לְהֵיית יֵשׁ מֵאֵין
 וְאֶפֶס שְׁלִפְנֵי שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית וְאֶף
 שְׁלֵא הוֹזַכַּר שָׁם אֲבָן בְּעַשְׂרָה מְאֻמְרוֹת
 שְׁבְּתוֹרָה, אֶף עַל פִּי כֵן נִמְשָׁךְ חֵיית
 לְאֲבָן עַל יְדֵי צִירוּפִים וְחִילוּפֵי אֹתִית
 הַמְּתַגַּלְגְּלוֹת בְּרַל"א שְׁעָרִים פְּנִים וְאַחֹר
 כְּמוֹ שְׁכַתוֹב בְּסִפְרֵי יִצְרָה, עַד
 שְׁמִשְׁתַּלְּשֵׁל מְעַשְׂרָה מְאֻמְרוֹת וְנִמְשָׁךְ
 מִהֵן צִירוּף שָׁם אֲבָן, וְהוּא חֵיית שֶׁל
 הַאֲבָן. וְכֵן כִּלְל הַנְּבְרָאִים שְׁבְּעוֹלָם,
 הַשְּׁמוֹת שְׁנִקְרָאִים בְּהֵם בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ
 הֵן הֵן אֹתִית הַדְּבֹר הַמְּשַׁתְּלֵשְׁלוֹת
 מְמַדְרָגָה לְמַדְרָגָה מְעַשְׂרָה מְאֻמְרוֹת
 שְׁבְּתוֹרָה, עַל יְדֵי חִילוּפִים וְתִמְרוֹרוֹת
 הַאֹתִית בְּרַל"א שְׁעָרִים, עַד שְׁמִגְיַעוֹת
 וּמִתְלַבְּשׁוֹת בְּאוֹתוֹ נִבְרָא הַחֵייתוֹ... זֶה
 שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוּ לוֹ בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ הוּא
 כְּלִי חֵיית הַמְּצוּמָצֵם בְּאוֹתִית שָׁם זֶה,
 שְׁנִשְׁתַּלְּשֵׁל מְעַשְׂרָה מְאֻמְרוֹת שְׁבְּתוֹרָה
 שֵׁישׁ בְּהֵם כַּח וְחֵיית לְבֹרֵא יֵשׁ מֵאֵין
 וְלַחֵייתוֹ עוֹלָם, דְּאוֹרִייתָא וְקוֹדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא כּוֹלָא חַד". וְיִדְוֶעָה גַּם
 תּוֹרַת הַרְבּ הַמְּגִיד⁴⁸ מְמַעוֹרִישׁ
 עַל הַפְּסוּק⁴⁹ בְּתוֹרָה וְכֵל אֲשֶׁר
 יִקְרָא לוֹ הָאֲדָם נֶפֶשׁ חַיָּה
 הוּא שְׁמוֹ, שְׁהַשְׁמוֹת שְׁקָרָא
 אֲדָם הָרֵאשׁוֹן לְכָל הַנְּבְרָאִים
 (כְּלִשׁוֹן חֲכָמֵינוּ ז"ל בְּמַדְרַשׁ שְׂאֵדִים
 הָרֵאשׁוֹן אֲמַר לְזֶה נֶאֱדָה לְקִרוֹת
 שׁוֹר וְכוֹ' 50) הֵם חֵיית
 שְׁלֵהֵם. וְעַל פִּי זֶה מְבָאֵר
 הַמְּגִיד מְאֻמְרֵי רַז"ל⁵¹ בְּמַדְרַשׁ
 דְּקִרְיַאת הַשְּׁמוֹת שֶׁל אֲדָם
 הָרֵאשׁוֹן הִיְתָה הוֹרָאָה הוֹכַחָה
 עַל גּוֹדֵל חֲכָמָתוֹ, וְעַד שְׁחֲכָמָתוֹ מְרוּבָה הוֹרָאָה עַל גּוֹדֵל חֲכָמָתוֹ, וְעַד
 מְחַכְמָתָם שֶׁל מְלָאכֵי הַשְּׁרָת,
 כִּי, מֵה שְׁקָרָא הָאֲדָם שְׁמוֹת לְכָל הַבְּהֵמָה וְגוֹ'
 עַל גּוֹדֵל חֲכָמָתוֹ, שֶׁל אֲדָם הָרֵאשׁוֹן מְרוּבָה
 מְחַכְמָתָם שֶׁל מְלָאכֵי הַשְּׁרָת, כִּי, מֵה שְׁקָרָא הָאֲדָם שְׁמוֹת
 לְכָל הַבְּהֵמָה וְגוֹ' וְיַעַד לְהַתְּאִים לְכָל בְּהֵמָה אֵת הַשֵּׁם הַמְּתָאִים לָהּ הוּא

(45) ראה אמרי בינה שער הק"ש פ"ב ואילך. (46) ח"א ע' תפח ואילך. ע' תרלא ואילך. ח"ג ע' א'שט ואילך. (47) פ"א.

(48) אור תורה ס"פ בראשית (סימן יד). לקוטי אמרים סימן רמד. (49) בראשית ב, יט. (50) תנחומא חקת ו. (51) תנחומא שם. ב"ר פ"ז, ד.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מִפְּנֵי שֶׁהִשִּׁיג וַיִּדַע הַשׁוֹרֵשׁ הַאֲלוּקִי הַרוּחָנִי שֶׁל כָּל מִינֵי וּמִינֵי.
 2 וּמִבְּאֵר שָׁם, שֶׁעַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא גַם בְּנוֹגַע שְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם
 3 (הַיְיָנוּ לֹא רַק שָׁם הַמִּינֵי הַכִּלְלִי, אָדָם, אֲלֵא גַם הַשְּׁמוֹת
 4 הַפְּרָטִיִּים שֶׁל כָּל אָדָם בְּפִרְטוֹ), שֶׁשְּׁמוֹ הַפְּרָטִי שֶׁל כָּל אֶחָד
 5 וְאֶחָד הוּא חֵירוּתוֹ. וַיִּלְהַעֵיר,
 6 שֶׁכֶּשֶׁם שֶׁהַדְּבָרִים אֲמֹרִים
 7 בְּנוֹגַע לְשֵׁמוֹ שֶׁל כָּל דָּבָר
 8 (שֵׁם הַמִּינֵי וְגַם שֵׁם הָאִישׁ)
 9 אֲשֶׁר יִקְרָאוּ לוֹ בְּלִשׁוֹן
 10 הַקּוֹדֵשׁ, כְּדַבְּרֵי אֲדַמּוֹר הַזֶּה
 11 הַמּוֹבָאִים לְעִיל, עַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא
 12 גַם בְּהַנּוֹגַע לְהַשְׁמוֹת
 13 שֶׁבְּלַע"ז, שֶׁהֲרִי כָּל הַעֲנִינִים
 14 הֵם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכִמוֹ
 15 שֶׁמְצִינּוּ בְּסִפְרֵי אֲדַמּוֹר (אֲדוּנִי
 16 אַבִּי מוֹרֵי רַבִּי), הַגֵּאוֹן הַמְּקוּבָּל רַבִּי ל״ו
 17 יִצְחָק בְּכֶמְהָ וְכֶמְהָ מְקוֹמוֹת⁵²,
 18 שֶׁמְדַדִּיק גַם בְּשְׁמוֹת שֶׁבְּלַע"ז
 19 וְלוֹמֵד מֵהֶם עֲנִינִים חֲדָשִׁים
 20 וְהוֹרָאוֹת בְּעִבּוּדֵת ה', כִּמוֹ
 21 בְּרִשְׁמֹתוֹ אֹדוֹת מֵאֲסֵרוֹ, לְגַבִּי עִיר
 22 גִּלּוּתוֹ צִיֵּאלִי: "... שֶׁשֶּׁפְטוֹ אוֹתִי
 23 לְגִלּוּת לְמַתָּא [לְעִיר] צִיֵּאלִי שֶׁהוּא
 24 מִלִּשׁוֹן צֵל, וּמִסְפָּרוֹ צֵל אֵל, מִסְפָּר
 25 אֲהִי דֵההִי"ן... וַיְהִי רַצּוֹן שֶׁבִּמְהֵרָה
 26 יִפְחַן הַצֵּל לְאוּרֵה וְטוּבָה נִגְלִית...".
 27 וְנִמְצָא, שֶׁהַחֵירוּת הַאֲלֹקִי
 28 שֶׁבְּכָל הַנְּבִרָאִים (שֶׁעַל זֶה
 29 יִנְאָמֵר וְאַתָּה מַחֲיֶה אֶת כָּל־⁵³
 30 כְּמוֹבָא לְעִיל מְדַבְּרֵי הַרְבֵּי הַרִי"צ
 31 בַּמֵּאמֵר "בֵּאתִי לְגַנִּי" הוּא בְּכַחֲסֵינָת
 32 שָׁם. וְצָרִיף לְהִבִּין, אִיפֹּה זֶה
 33 מִתְּאִים עִם הַמְּבֹאֵר בְּהַמְשָׁךְ
 34 דְּמַאֲמְרֵי הַהִילּוּלָא דְּמָה
 35 שֶׁכְּתוּב וְאַתָּה מַחֲיֶה אֶת כָּל־
 36 קָאִי עַל הָאוֹר וְהַחֵירוּתוֹ?
 37 וְכִיִּיתֵר אֵינּוּ מוֹכֵן עַל פִּי
 38 הַיְדוּעֵ שְׂאוֹר (וְעַל דֶּרֶךְ זֶה
 39 חֵירוּת) וְשָׁם הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים,
 40 שְׂאוֹר (וְכֵן חֵירוּת) הוּא בְּחֵינָת

הוּא מִפְּנֵי שֶׁהִשִּׁיג וַיִּדַע הַשׁוֹרֵשׁ שֶׁל כָּל מִינֵי
 וּמִינֵי. וּמִבְּאֵר שָׁם, שֶׁעַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא גַם בְּנוֹגַע
 שְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם (הַיְיָנוּ לֹא רַק שָׁם הַמִּינֵי, אָדָם,
 אֲלֵא גַם הַשְּׁמוֹת הַפְּרָטִיִּים), שֶׁשְּׁמוֹ הַפְּרָטִי שֶׁל
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד הוּא חֵירוּתוֹ. וַיִּלְהַעֵיר, שֶׁכֶּשֶׁם
 שֶׁהַדְּבָרִים אֲמֹרִים בְּנוֹגַע לְשֵׁמוֹ שֶׁל כָּל דָּבָר
 (שֵׁם הַמִּינֵי וְגַם שֵׁם הָאִישׁ) אֲשֶׁר יִקְרָאוּ לוֹ
 בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ, עַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא גַם בְּהַנּוֹגַע
 לְהַשְׁמוֹת שֶׁבְּלַע"ז, שֶׁהֲרִי כָּל הַעֲנִינִים הֵם
 בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְכִמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּסִפְרֵי אֲדַמּוֹר
 בְּכֶמְהָ וְכֶמְהָ מְקוֹמוֹת⁵², שֶׁמְדַדִּיק גַם בְּשְׁמוֹת
 שֶׁבְּלַע"ז וְלוֹמֵד מֵהֶם עֲנִינִים חֲדָשִׁים וְהוֹרָאוֹת
 בְּעִבּוּדֵת ה']. וְנִמְצָא, שֶׁהַחֵירוּת הַאֲלֹקִי שֶׁבְּכָל
 הַנְּבִרָאִים (שֶׁעַל זֶה יִנְאָמֵר וְאַתָּה מַחֲיֶה אֶת
 כָּל־⁵³) הוּא בְּכַחֲסֵינָת שָׁם. וְצָרִיף לְהִבִּין, אִיפֹּה זֶה
 דְּמָה שֶׁכְּתוּב וְאַתָּה מַחֲיֶה אֶת כָּל־קָאִי עַל הָאוֹר
 וְהַחֵירוּתוֹ.

וְכִיִּיתֵר אֵינּוּ מוֹכֵן עַל פִּי הַיְדוּעֵ שְׂאוֹר (וְעַל
 דֶּרֶךְ זֶה חֵירוּת) וְשָׁם הֵם שְׁנֵי הַפְּכִים,
 שְׂאוֹר (וְכֵן חֵירוּת) הוּא בְּחֵינָת גִּילּוּי בְּנוֹזֵךְ לְעִיל,
 מַה שְּׂאִינֵן כֵּן שָׁם הוּא בְּחֵינָת הָעֵלָם. דְּהַגְּהָ⁵⁴,
 עֲנִינֵן הַגִּילּוּי הוּא בְּאוֹר דְּוָקָא, שֶׁהֲרִי הָאוֹר הוּא
 מְצִינֵן הַמְּאֹר, וְעַל יְדֵי הָאוֹר יְכוּלִים לְהִשִּׁיג
 אִיכוּת גְּדֻלוֹת הַמְּאֹר, וְכִמוֹ אֹר הַגֵּר אֹר הַאֲבֹקָה אֹר הַיֵּרֶחַ וְאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ,
 שֶׁהַחֵירוּת שֶׁבִּין אֹר הַגֵּר לְאוֹר הַאֲבֹקָה מוֹרָה עַל הַמְּאֹר, מַה שְּׂאִינֵן כֵּן בְּשָׁם,
 שֶׁעַל יְדוֹ אֵינּוּ מוֹשִׁיג מֵהוּת הָאָדָם הַנִּקְרָא בְּשָׁם זֶה, שֶׁהֲרִי יִשְׁנֵם כְּפָה אֲנָשִׁים
 שֶׁנִּקְרָאִים בְּאוֹתוֹ הַשָּׁם, וּמִכָּל מְקוֹם אֵינֵם דּוֹמִים כָּל־זֶה לְזֶה בְּשֶׁכְּלָם כו'.
 וַיְתִירָה מְזָה, שְׁגָם שָׁם הַמִּינֵי (שֶׁמוֹרָה יוֹתֵר עַל הַחֵירוּת) הוּא בְּהַעֲלָם, כְּדַמּוּכָח
 מִמָּה שֶׁנִּתְקַדָּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁבְחָת אֶת אָדָם הַרְאִשׁוֹן
 שֶׁהִיא יוֹדֵעַ לְקִרּוֹת שְׁמוֹת לְפִי

(52) ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' ריט ואילך; שלו ואילך – בנוגע לשמות אנשים שבלע"ז. ברשימתו ע"ד מאסרו וכו' (נדפסה בהתחלת ספרו לזהר ולתניא) – בנוגע לשם העיר ציאל"י. (53) ראה שעהיוה"א פ"ב. (54) ראה גם המשך תער"ב ח"א פש"ו ואילך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

43 הזקן, כאמור לעיל, שגם בדומם ממש (הנבכראים שהם בבחינת
 44 דומם כי החיות האלווקית שבהם נעלמת ונסתרת) לאמיתו של דבר גם בהם
 45 יש בחינת נפש וחיות רוחנית. ובהמשך לזה מבאר
 46 שהחיות של הנבכראים הוא השמות שנקראים בהם, והיינו,
 47 ששם הוא בחינת העלם,
 48 כמבאר לעיל. אבל בהמשך
 49 ההילולא מבאר, שמה
 50 שנקמשך להיות ולהחיות את
 51 כל הנבכראים הוא הארת אור
 52 אלקי, אור דייקא, שהוא
 53 בבחינת גילוי. וכמוכן גם
 54 ממה שמביא על זה מה
 55 שכתוב באגרת הקדש סימן
 56 כ' דהארה דהארה דהארה
 57 (מהקו האור האלוקי שחזר והאיר
 58 לאחר הצמצום הראשון שהוא אור
 59 'דק' כמו קו) הוא בכל הנבכראים
 60 ונוצרים ונעשים כו', שבה
 61 מודגש ענין הגילוי, שהרי
 62 מה שהקו מהיה נבכראים יש
 63 מאין, אף שהתהוות יש מאין
 64 היא רק בכת העצמות
 65 שמציאותו מעצמותו, הרי זה
 66 מפני שהקו שעל ידו היא
 67 ההתהוות הוא מאור אין סוף
 68 שהאור הוא כעין המאור כו'
 69 שמציאותו כו' (כמבואר
 70 באגרת הקדש שם 58 וזה לשונו:
 71 "הקו מאור אין סוף שהאור הוא כעין
 72 המאור הוא מהותו ועצמותו של
 73 המאציל ברוך-הוא שמציאותו הוא
 74 מעצמותו ואינו עלול מאיזה עילה
 75 שקדמה לו חסידולום ולכן הוא לבדו
 76 בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס
 77 המוחלט ממש בלי שום עילה וסיבה
 78 אחרת קודמת ליש הוה", ומזה

1 שהפיר שרש חיותו של כל נבכרא, כמבאר לעיל, ואם השם
 2 היה מאיר בגילוי כמו האור שמאיר בגילוי, מהו יתרון
 3 ההכמה כל כך במה שהפיר אדם הראשון את שורש החיות לפי
 4 השם, ומזה מוכח שההארה שבשם (גם בשם המין) היא
 5 בהעלם. ועל דרך זה במאמר
 6 שאמר אדם הראשון לקדוש ברוך
 7 הוא לך נאה לקרות אדני
 8 שאתה אדון לכל בריותיך⁵⁵,
 9 שהצורך על זה בהקמתו של
 10 אדם הראשון דקא והעובדה
 11 שאמר זאת היא הוכחה וראיה לחכמתו
 12 הוא לפי שענין זה הוא
 13 בהעלם. ?

14 ויש לומר, שזהו ענין זה שהשם
 15 הוא בהעלם (בשונה מהאור והחיות
 16 שהם בגילוי) גם מה שהובא
 17 בשער היחוד והאמונה⁴⁷
 18 בשם הארזי⁵⁶ שגם
 19 בדומם ממש כמו אבנים וכו'
 20 יש בחינת נפש וחיות
 21 רוחנית, שפונתו ב"דומם
 22 ממש" היא לא רק לדומם כפשוטו
 23 "כמו אבנים ועפר ומים" אלא גם
 24 לבחינת דומם ברוחניות, כפי
 25 שממשיך ומבאר. דהנה, כל
 26 הנבכראים (כמו שהם מצד
 27 עצמם מהותם ללא העלם והסתר
 28 מצד דברים אחרים) מראים
 29 ומגלים את החיות האלקי
 30 שבהם, היינו שהנבכראים
 31 עצמם אומרים (זיי אליין
 32 זאגן הם עצמם אומרים, מראים)
 33 שיש בהם חיות אלקי. ועל
 34 דרך הידוע⁵⁷ שכל נבכרא
 35 אומר שירה להקדוש ברוך
 36 הוא כפי שמפורט בפרק שירה.
 37 אמן, מצד ריבוי ההעלמות
 38 וההסתרים יש נבכראים שהם
 39 בבחינת דומם, שאינם מגלים
 40 (זיי זאגן ניט אינם אומרים, אינם
 41 מראים) את החיות האלקי
 42 שבהם. ועל זה אומר אדמו"ר

לפי שהפיר שרש חיותו של כל נבכרא, ואם השם
 היה מאיר בגילוי כמו האור, מהו יתרון ההכמה
 כל כך במה שהפיר, ומזה מוכח שההארה
 שבשם (גם בשם המין) היא בהעלם. ועל דרך
 זה במאמר אדם הראשון לך נאה לקרות אדני
 שאתה אדון לכל בריותיך⁵⁵, שהצורך על זה
 בהקמתו של אדם הראשון דקא הוא לפי שענין
 זה הוא בהעלם. ויש לומר, שזהו גם מה
 שהובא בשער היחוד והאמונה⁴⁷ בשם
 הארזי⁵⁶ שגם בדומם ממש כמו אבנים וכו'
 יש בחינת נפש וחיות רוחנית, שפונתו ב"דומם
 ממש" היא גם להסתיר דומם ברוחניות. דהנה,
 כל הנבכראים (כמו שהם מצד עצמם מהותם)
 מראים ומגלים את החיות האלקי שבהם, היינו
 שהנבכראים עצמם אומרים (זיי אליין זאגן) שיש
 בהם חיות אלקי. ועל דרך הידוע⁵⁷ שכל נבכרא
 אומר שירה להקדוש ברוך הוא. אמן, מצד
 ריבוי ההעלמות וההסתרים יש נבכראים שהם
 בבחינת דומם, שאינם מגלים את החיות האלקי
 שבם, היינו שהנבכראים עצמם אומרים (זיי אליין
 זאגן הם עצמם אומרים, מראים) שיש בהם חיות
 אלקי. ועל דרך הידוע⁵⁷ שכל נבכרא אומר שירה
 להקדוש ברוך הוא כפי שמפורט בפרק שירה.
 אמן, מצד ריבוי ההעלמות וההסתרים יש נבכראים
 שהם בבחינת דומם, שאינם מגלים (זיי זאגן ניט
 אינם אומרים, אינם מראים) את החיות האלקי
 שבהם. ועל זה אומר אדמו"ר

(55) ב"ר שם. (56) ראה עץ חיים שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש ג. (57) פרק שירה. (58) קל, סע"א ואלך.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 מוכן שגם ההארה דהארה הארה מועטת של הקו
 2 שבכל הנבראים ונוצרים ונעשים שמחיה ומנהה אותם
 3 מאין ליש היא פעין המאור, ענן הגילוי והוי זו הרגשה נוספת
 4 על ענין הגילוי (בשונה מהשם שהוא ענין ההעלם). ומוסיף הרבי הרי"צ
 5 לבאר (בהמשך ההילולא)
 6 שהאור והחיות האלוקית מאיר
 7 ונמשך מלמעלה למטה גם
 8 במדרגות היותר תחתונים
 9 והיותר שפלים, וכמו שכתוב
 10 אם אסק שמים שם אתה
 11 הקדוש ברוך הוא ואציעה שאל
 12 שהוא ענין הכי נחות, גם שם הנגף,
 13 והיינו, שגילוי החיות הוא
 14 לא רק בשמים, כפי שנרמז
 15 בכתוב בתהלים השמים מספרים
 16 כבוד אל-59, אלא גם בארץ
 17 ואפילו בשאל החיות הוא
 18 בגילוי וכפי שממשיך שם,
 19 שביכולת כל אדם ואדם גם
 20 הפשוט ביותר לידע זאת
 21 ולהגיע להכרה שהאלוקות נמצאת בכל
 22 דבר החיותו ולקיימו, כפי הנגף לעיל
 23 ועל פי כל זה חוזרת בתוספת הרגשה
 24 השאלה האמורה, כיון שהחיות
 25 האלוקית בנבראים היא בגלוי, מהו
 26 ענין השם שהוא בהעלם?
 27 (1) ונקודת הביאור בזה,
 28 שהענין שחיות הנבראים
 29 הוא (גם) בחינת שם
 30 (כמבואר בפעור היחוד
 31 והאמונה והובא לעיל) הרי זה
 32 לפי שיש מעלה בשם לגבי
 33 אור כי אמנם בכללות האור הוא
 34 בגלוי והשם הוא בהעלם, אבל מצד
 35 שני יש מעלה בשם שלא קיימת באור,
 36 כפי שממשיך ומבאר. והענין בזה,
 37 כפי שמבאר כבוד קדשת
 38 אדמו"ר מהר"ש⁶⁰ במאמר
 39 רנ"ל⁶¹ במדרש הלך הקב"ה
 40 מהלך חמש מאות שנה
 41 לקנות לו שם (שם דייקא)

ומדייקים ומדגישים את ענין השם), ששורש השם באלוקות הוא
 למעלה משורש האור, פי, ענן האור, עם היותו דבוק
 במאור ומעין המאור, כנזכר לעיל, הרי הוא רק הארה בלבד
 ולא המאור עצמו, מה שאין פן שם, עם היותו נבדל ממקורו
 ובכחינת העלם, הרי הוא
 מושך פהעצם, ולכן הוא
 השם ממשיך את העצם, וכפי
 שרואים באדם המתעלה
 רחמנא-לצלן (שאין בו
 התפשטות החיות באופן
 שפועלת החיות ניכרת ונרגשת
 ונשאר בו רק העצם ולכן הוא
 בהתעלפות), שעל ידי זה
 שקוראין אותו בשמו יכולים
 להשיב את נפשו, והיינו לפי
 שעל ידי קריאת השם
 ממשיכים את העצם⁶² שיעל
 וישפיע. ויתירה מזו מציינו⁶³,
 שאפילו בקריאת השמות
 פרטיים של הפחות של נפש
 האדם ממשיכים אותם
 משרשם ומקורם העצמיים
 ומביאים את הכחות לידי גילוי,
 וכמבואר בתורה אור⁶⁴ שעל
 ידי שקוראים את האדם בשם
 חכם וחסיד, ממשיכים את
 כח החכמה והחסד שלו
 מהעלמם העצמי ומביאים את
 הכחות הללו לידי גילוי. ועל דרך
 זה הוא למעלה, שעל ידי
 שקוראים אותו יתברך בשם
 חכם וחסיד, מעוררים

1) ונקודת הביאור בזה, שהענין שחיות
 הנבראים הוא (גם) בחינת שם
 (כמבואר בפעור היחוד והאמונה) הרי זה לפי
 שיש מעלה בשם לגבי אור. והענין בזה, כפי
 שמבאר כבוד קדשת אדמו"ר מהר"ש⁶⁰ במאמר
 רנ"ל⁶¹ הלך הקב"ה מהלך חמש מאות שנה
 לקנות לו שם (שם דייקא), ששורש השם הוא
 למעלה משורש האור, פי, ענן האור, עם היותו
 דבוק במאור ומעין המאור, הרי הוא רק הארה
 בלבד, מה שאין פן שם, עם היותו נבדל
 ובכחינת העלם, הרי הוא מושך בהעצם, ולכן
 הוא ממשיך את העצם, וכפי שרואים באדם
 המתעלה רחמנא-לצלן (שאין בו התפשטות החיות ונשאר בו רק העצם),
 שעל ידי זה שקוראין אותו בשמו יכולים להשיב את נפשו, והיינו לפי שעל
 ידי קריאת השם ממשיכים את העצם⁶². ויתירה מזו מציינו⁶³, שאפילו
 בקריאת השמות פרטיים של הפחות ממשיכים אותם משרשם ומקורם
 העצמיים, וכמבואר בתורה אור⁶⁴ שעל ידי שקוראים את האדם בשם חכם
 וחסיד, ממשיכים את כח החכמה והחסד שלו מהעלמם העצמי. ועל דרך זה
 הוא למעלה, שעל ידי שקוראים אותו יתברך בשם חכם וחסיד, מעוררים

(59) תהלים יט, ב. (60) סה"מ תר"ל ע' סז ואילך. (61) קה"ר פ"ז, א. (62) ראה גם סה"מ תרצ"ט ע' 163. תש"א ע' 82.
 (63) ראה המשך תער"ב שם ספ"ח. (64) ויחי (בהוספות) קג, ג - הובא בהמשך תער"ב שם.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 שִׁינְאֲצִיל וימשיך ויגלה הקדוש ברוך הוא אור בַּחֲכָמָה וּבַחֲסֵד, אֵף
 2 שֶׁלְפָנַי הַבְּרִיאָה לֹא הָיוּ הַחֲכָמָה וְהַחֲסֵד גַּם אִפִּילוּ בְהֶעָלֶם.
 3 וְלִכֵּן מְבוֹאֵר לְפַעֲמַיִם⁶⁵ דְּקָרִיאַת שְׁמוֹת מַגַּעַת גַּם לְמַעְלָה
 4 מְעַשֵּׂר סְפִירוֹת הַגְּנוּזוֹת עֵינֵי הַסְּפִירוֹת כִּפִּי שֶׁהֵן בְּמַדְרִיגוֹת עֲלִיוֹנוֹת
 5 מְעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, כִּשֶׁהַסְּפִירוֹת עֲדִינֵן
 6 'גְּנוּזוֹת' וְלֹא הִתְגַּלוּ כֹל אֶחָד עִם
 7 הַצִּיּוֹר' וְהַהֲגֵרָה שֶׁלָּהּ (וּכְמוֹבֵא
 8 בְּפָרָקִים הַבָּאִים שֶׁל הַמַּאֲמָר 'בְּאֲתֵי
 9 לַגִּנִּי': 'וְיֹדֵעַ דְּבִשְׁמוֹ הָרִי יֵשׁ בִּי'
 10 מְדַרְשֵׁיגוֹת, שְׁמוֹת וְשֵׁם, דְּשְׁמוֹת לְשׁוֹן
 11 רְבִים וְשֵׁם לְשׁוֹן יַחֲדֵי, דְּשְׁמוֹת לְשׁוֹן
 12 רְבִים הֵם הַעֲשֵׂר סְפִירוֹת הַגְּנוּזוֹת
 13 בְּמַאֲצִילָן, וְהוּא מֵהַ דְּשִׁיעַר בְּעִצְמוֹ בְּכַח
 14 כֹּל מֵהַ שֶׁתְּחִיד לְהִיּוֹת בְּפוּעֵל, וְשֵׁם הוּא
 15 לְשׁוֹן יַחֲדֵי הוּא מֵהַ דְּאִין מְסַפֵּר
 16 לְסְפִירוֹת', הָרִי שְׁעֵנִין הַשֵּׁם' הוּא
 17 לְמַעְלָה מְעַשֵּׂר סְפִירוֹת הַגְּנוּזוֹת).
 18 וְעַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה בְּנוֹגַע
 19 לְשֵׁם הָאָדָם (רְאוּבֵן שְׁמַעוֹן,
 20 שֶׁלְּמַעְלָה יוֹתֵר מִהַשֵּׁם חָכָם
 21 וְחָסִיד כִּי הַתַּאֲרִים 'חָכָם' וְ'חָסִיד'
 22 מִתְּיַחֲסִים לְתַכּוּנָה מְסוּיֵמֵת שֶׁל הָאָדָם
 23 וְאִילוּ שְׁמוֹ 'רְאוּבֵן' אוֹ 'שְׁמַעוֹן' מִתְּיַחֲסֵם
 24 לְאָדָם עִצְמוֹ), שְׁעַל יָדֵי זֶה
 25 שְׁקוֹרְאִים אֶת הָאָדָם בְּשֵׁמוֹ
 26 מִמְּשִׁיכִים אֶת הָעֵצָם.
 27 וְעַל פִּי זֶה הַמְּבוֹאֵר לְעִיל עַל מַעֲלַת
 28 הַשֵּׁם בִּיחֹס לְאוֹר וְחַיּוֹת מוֹבָן מֵהַ
 29 שְׁהַחֲיּוֹת הָאֱלֹקִית שֶׁל
 30 הַנְּבִרָאִים הוּא (גַּם) בְּכַח הַחֲסִיד
 31 שֵׁם (פְּמִבְּוֹאֵר בְּשַׁעַר הַיַּחֲדוּד
 32 וְהָאֱמוּנָה), אֵף שֵׁשׁ הוּא
 33 בְּחִינַת הָעָלֶם וְהַחֲיּוֹת הֵיא בְּחִינַת
 34 גִּילּוֹי, פִּי יֵשׁ מְעַלָּה בְּשֵׁם
 35 שְׁאִינָה בְּאוֹר, שֶׁהָאוֹר עִם
 36 הַיּוֹתוֹ מְעִין הַמְּאוֹר שׁוֹ אֲכַן
 37 מַעֲלָה גְדוּלָה, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי הָאוֹר
 38 הוּא הָאָרֶה בְּלִבָּד וְלֹא הַעֵצָם, לֹא
 39 הַמְּאוֹר עִצְמוֹ, וּמְכַל שְׁכֵן הַחֲיּוֹת
 40 (דְּבַחֲחִינַת אוֹר) שְׁכַכְל
 41 הַנְּבִרָאִים וְנוֹצְרִים וְנַעֲשִׂים, הַנְּבִרָאִים לְסוּגִיָּה, שְׁנוֹסָף לְכָן
- שֶׁהוּא רַק בְּכַחֲחִינַת אוֹר הֵקֵן שְׁבַמְהוֹתוֹ הוּא אוֹר מוֹגְבֵל בִּיחֹס לְאוֹר
 הָאִין סוּף, הִנֵּה בְּאוֹר הֵקֵן גּוֹפָא עִצְמוֹ הוּא רַק הָאָרֶה דְּהָאָרֶה
 דְּהָאָרֶה הָאָרֶה מוֹעֲטָת בִּיּוֹתֵר בְּלִבָּד, וְזוּהִי הַמְּעַלָּה בְּהַחֲסִידוֹת
 דְּבַחֲחִינַת שֵׁם, שְׁעֵנִין זֶה מְגִיעַ וְנוֹגַע' בְּהֶעָצָם וְלֹא הָאָרֶה בְּלִבָּד.
 (ז) וַיֵּשׁ לְקָשֶׁר עֵנִין זֶה שֶׁל מַעֲלַת
 עֵינֵי הַשֵּׁם גַּם בִּיחֹס לְאוֹר וְחַיּוֹת עִם
 מֵהַ שְׁנַתְּבָאֵר לְעִיל בְּמַעֲלַת
 בִּירוּר הַנִּיצוּצוֹת בְּמַצְרִים
 שְׁהִיוּ בְּתַחֲלִילָה בְּתַכְלִית
 הַהֶעָלֶם וְהַחֲסִידוֹת וְהַבִּירוּר עַל יַדֵי
 עֲבוֹדָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מְבִיא אוֹתָם לְיַדֵי
 גִּילּוֹי, שְׁזָהוּ עַל דְּרָף עֵנִין
 הַשֵּׁם, שְׁעֵם הַיּוֹתוֹ בְּכַחֲחִינַת
 שֵׁם שֶׁהוּא בְּהֶעָלֶם לְגַבֵּי הָאוֹר וְהַחֲסִידוֹת
 שֶׁהֵם בְּגִילּוֹי, מְכַל מְקוֹם, יֵשׁ בּוֹ
 בְּעֵינֵי הַשֵּׁם מְעַלָּה לְגַבֵּי אוֹר,
 שְׁעַל יָדוֹ דְּוָקָא מְגִיעִים
 בְּהֶעָצָם, כְּמִבְּוֹאֵר לְעִיל.
 וְזוּהוּ גַם מֵהַ שְׁכַתְּבָה כְּבוֹד
 קְדֻשַׁת אֲדָמוֹר הַצִּמְחָה צֶדֶק
 בְּדַבְּרוֹר הַמְּתַחֲלִיל וְיַהֲיִי בְּשֶׁלַח
 פְּרַעַה אֶת הָעָם⁶⁶, דְּלִכְאוּרָה
 הָיָה לִיָּה לְמִימְרָה הִיא לוֹ לְפַסּוֹק
 לומר וְיַהֲיִי בְּשֶׁלַח פְּרַעַה אֶת
 יִשְׂרָאֵל, וְיַהֲיִי אֶת הָעָם
 (לְשׁוֹן עוֹמְמוֹת⁶⁷ כְּמוֹ "גַּחֲלִים
 עוֹמְמוֹת", גַּחֲלִים כְּבוֹיִים בְּהֵם לֹא
 נִרְאִית הָאֵשׁ, כִּךְ "עִם" הֵינּוּ אֲנָשִׁים
 שֶׁלֹּא נִרְאִה בְּהֵם הַקֶּשֶׁר עִם הַמֶּלֶךְ),
 וּמְבָאֵר, שְׁעַל יִשְׂרָאֵל בְּגִלּוֹת
 מְצִרִים כְּתִיב⁶⁸ בְּנִבּוּאֵת הוֹשַׁע
 וְזִרְעֲתִיָּה לִי בְּאֶרֶץ, וְאֶמְרוּ
 רַז"ל⁶⁹ בְּגִמְרָא כְּלוּם אָדָם
 זוֹרַע סָאָה מִידַת נֶפֶשׁ אֱלָא כְּדִי
 לְהוֹצִיא פְּמָה כּוֹרִים, כּוֹר הִיא
 מִידַת נֶפֶשׁ גְּדוּלָה מְסָאָה, וְאָדָם טוֹרַח
 וּמְשַׁקֵּיעַ זוֹרַע כְּמוֹת מְסוּיֵמֵת שֶׁל
 זוֹרַעִים בְּכוּנוֹהַ שֶׁתְּבֹאָה שֶׁתַּצְמַח
 תַּחֲיָה בְּכְמוֹת גְּדוּלָה בְּהַרְבֵּה מְכְמוֹת
 זוֹרַעִים, וְכִךְ הִירִידָה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 לְגַלּוֹת מְצִרִים הִתְּבִי כְּדִי 'לְהוֹרוּחַ' עֲלֵיהָ גְּדוּלָה בְּהַרְבֵּה. וְהֵינּוּ עַל דְּרָף

(65) ראה ד"ה באתי לגני ה'ש"ת פרק יז. ד"ה באתי לגני תשכ"ז פ"ו (תורת מנחם – ספר המאמרים באתי לגני ח"ב ע' תקעד). (66) אוה"ת פרשתנו ע' שנג. (67) תניא שעהיוה"א רפ"א. (68) הושע ב, כה. (69) פסחים פז, ב.

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 הַיְדוּעַ⁷⁰ בתורת החסידות בענין שֶׁהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת נִקְרְאוֹת בְּשֵׁם
 2 זְרִיעָה, וְהַיְינוּ, שֶׁהַמִּצְוֹת נִזְרְעוּ בְּיִשְׂרָאֵל שֶׁנִּמְשְׁלוּ לֵארוֹץ שֶׁבָּה
 3 זורעים שְׁנֵאָמַר⁷¹ בָּהֶם בְּנִבְוֹת מֵלֹאכִי כִּי תִהְיֶה אִתְּם לִי⁷² אֲרֹץ
 4 חֲפֵץ [וּכְתוּרַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב⁷³ עַל פְּסוּק זֶה שֶׁבָּבֶל אָחָד
 5 וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ אוֹצְרוֹת
 6 נַעֲלִים בְּדוּגְמַת הָאוֹצְרוֹת 1 עַל דֶּרֶךְ הַיְדוּעַ⁷⁰ בְּעֵינֵי שֶׁהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת נִקְרְאוֹת
 7 שְׁבָאָרֶץ הַגְּשָׁמִית, וְרַק 2 בְּשֵׁם זְרִיעָה, וְהַיְינוּ, שֶׁהַמִּצְוֹת נִזְרְעוּ בְּיִשְׂרָאֵל
 8 שְׁצָרִיף לְגִלּוֹתָם וְלִהְצִימָהּ 3 שְׁנֵאָמַר⁷¹ בָּהֶם כִּי תִהְיֶה אִתְּם לִי⁷² אֲרֹץ חֲפֵץ
 9 אוֹתָם], שְׁזֶה קָאֵי מִכוּון עַל 4 [וּכְתוּרַת הַבַּעַל שֵׁם טוֹב⁷³ שֶׁבָּבֶל אָחָד וְאָחָד
 10 יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהֵם לְמִטָּה⁷⁴ 5 מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ אוֹצְרוֹת נַעֲלִים בְּדוּגְמַת הָאוֹצְרוֹת
 11 כְּפִי שִׁירְדוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַתְּלַבֵּשׁ 6 שְׁבָאָרֶץ הַגְּשָׁמִית, וְרַק שְׁצָרִיף לְגִלּוֹתָם], שְׁזֶה
 12 בְּנוֹף גִּשְׁמֵי בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְעַל יְדֵי זֶה 7 קָאֵי עַל יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהֵם לְמִטָּה⁷⁴, וְעַל יְדֵי זֶה
 13 עַל יְדֵי הִירִידָה דְּוָקָא נַעֲשֶׂה 8 דְּוָקָא נַעֲשֶׂה הַצְּמִיחָה. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא גַם
 14 הַצְּמִיחָה. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה הוּא 9 גַם בְּנוֹגַע לְהַזְרִיעָה דִּישְׂרָאֵל
 15 גַם בְּנוֹגַע לְהַזְרִיעָה דִּישְׂרָאֵל 10 בְּשָׂבִיל הַצְּמִיחָה, הַיְינוּ, בְּשָׂבִיל הַהוֹסְפָה
 16 בְּגִלּוֹת מִצְרִים, שְׁזֶהוּ אִמְנָם 11 שְׁנַעֲשֶׂה בָּהֶם עַל יְדֵי בִירוֹר הַנִּיצוּצוֹת שֶׁבְּמִצְרַיִם
 17 יִרִידָה גְדוּלָה, אֲבָל הִיא בְּשָׂבִיל 12 שֶׁהִיוּ בְּתַחִילָה בְּתַכְלִית הַהַעֲלָם וְהַהֶסְתֵּר,
 18 הַצְּמִיחָה, הַיְינוּ, בְּשָׂבִיל 13 שְׁדוּקָא עַל יְדֵי זֶה נִיתוּסָף עֵילוּי גְדוּל יוֹתֵר, וְעַל
 19 הַהוֹסְפָה וְהַעֲלִיּוֹ שְׁנַעֲשֶׂה בָּהֶם 14 דֶּרֶךְ הַמַּעֲלָה שֶׁבְּשֵׁם דְּוָקָא לְגַבֵּי אוֹר, כְּפִנְזָר
 20 עַל יְדֵי בִירוֹר הַנִּיצוּצוֹת 15 לְעֵיל.
 21 שֶׁבְּמִצְרַיִם שֶׁהִיוּ הַנִּיצוּצוֹת 16 ח) אִמְנָם בֵּינּוֹן שְׁעֵנֵן הַשֵּׁם הוּא בְּבַחֲיַנַּת
 22 בְּתַחִילָה בְּתַכְלִית הַהַעֲלָם 17 הַעֲלָם, לְכֵן עֵנֵן זֶה גּוֹפָא (מַעֲלַת
 23 וְהַהֶסְתֵּר, שְׁדוּקָא עַל יְדֵי זֶה 18 הַשֵּׁם) מִתְגַּלָּה עַל יְדֵי הָאוֹר. וּמִזֶּה מוּבָן גַם
 24 הִירִידָה נִיתוּסָף עֵילוּי גְדוּל 19 בְּנוֹגַע לְהַחֲיוֹת הָאֱלֹקִי שֶׁבְּנִבְרָאִים, שְׁפִינּוֹן
 25 יוֹתֵר, וְעַל דֶּרֶךְ הַמַּעֲלָה 20 שֶׁהַחֲיוֹת הָאֱלֹקִי שֶׁבְּבַחֲיַנַּת שֵׁם (שְׁבִשְׁמוֹת
 26 שְׁבִשֵׁם דְּוָקָא לְגַבֵּי אוֹר, 21 הַנִּבְרָאִים) הוּא בְּהַעֲלָם, לְכֵן צָרִיף גַם לְהַחֲיוֹת
 27 כְּפִנְזָר לְעֵיל. 22 שֶׁבְּבַחֲיַנַּת אוֹר שֶׁהוּא בְּגִילּוּי, וְעַל יְדֵי זֶה מִתְגַּלָּה
 28 ח) אִמְנָם בֵּינּוֹן שְׁעֵנֵן הַשֵּׁם 23 גַם הַחֲיוֹת שֶׁבְּבַחֲיַנַּת הַשֵּׁם, וְאִזּוּ יִשְׁנָם שְׁתֵּי
 29 הוּא בְּבַחֲיַנַּת הַעֲלָם, לְכֵן עֵנֵן 24 הַמַּעֲלוֹת, שְׁגַם הַעֲצָם (שְׁבִהַשֵּׁם) בָּא בְּגִילּוּי.
 30 זֶה גּוֹפָא עֲצוּמוֹ (מַעֲלַת הַשֵּׁם) 25 וְעַל יְדֵי זֶה פּוֹעֲלִים שִׁיחֵיהֶּה הַשֵּׁם שְׁלָם [כְּמוֹ
 31 מִתְגַּלָּה עַל יְדֵי הָאוֹר שֶׁמִּגִּלָּה 26 שְׁאֵנִי נִכְתָּב כֶּף אֲנִי נִקְרָא⁷⁵] וְהַפְּסָא
 32 אֵת הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁל הַדְּבָרִים. וּמִזֶּה 27 שְׁלָם⁷⁶, בְּיַחַד עִם שְׁלִימוֹת הָעָם, שְׁלִימוֹת הַתּוֹרָה, וּשְׁלִימוֹת אֲרֹץ יִשְׂרָאֵל,
 33 מוּבָן גַם בְּנוֹגַע לְהַחֲיוֹת 28 שְׁנִקְרָאת בְּשֵׁם אֲרֹץ לְפִי שְׁרָצְתָה לְעֵשׂוֹת רָצוֹן קוֹנָה⁷⁷, וְהָרִי הַפִּירוּשׁ שְׁרָצְתָה
 34 הָאֱלֹקִי שֶׁבְּנִבְרָאִים, שְׁפִינּוֹן 29 לְעֵשׂוֹת כּוֹ' הוּא לֹא רַק מְלִשׁוֹן רָצוֹן, אֲלֹא גַם מְלִשׁוֹן רִיצָה⁷⁸, וְהַיְינוּ, דְּעָם
 35 שֶׁהַחֲיוֹת הָאֱלֹקִי שֶׁבְּבַחֲיַנַּת 30 הֵיּוֹת שְׁאֲרֵץ הִיא בְּחִינַת מְלָכוּת שֶׁהִיא בְּבַחֲיַנַּת הַעֲלָם וְהַסְתֵּר, שְׁלָכֵן צָרִיכִים
 36 שֵׁם (שְׁבִשְׁמוֹת הַנִּבְרָאִים) 31 הוּא בְּהַעֲלָם, כְּמִבּוֹאֵר לְעֵיל, לְכֵן
 37 הוּא בְּהַעֲלָם, כְּמִבּוֹאֵר לְעֵיל, לְכֵן 32 מִמְרוֹת שֶׁאֵכֵן יֵשׁ מַעֲלָה וַיִּתְרוֹן בִּשְׁם
 38 לְגַבֵּי הָאוֹר וְהַחֲיוֹת, בְּכָל זֹאת צָרִיף 33 גַם לְהַחֲיוֹת שֶׁבְּבַחֲיַנַּת אוֹר
 39 גַם לְהַחֲיוֹת שֶׁבְּבַחֲיַנַּת אוֹר

(70) תו"א שמות נג, ד. (71) מלאכי ג, יב. (72) כ"ה בתו"א שם. וכ"ה גם שם נד, א. (73) כתר שם טוב (קה"ת, תשס"ד) בהוספות סימן נז. וש"נ. (74) ראה תו"א שם (נג, ד). (75) פסחים נ, א. (76) פרש"י סוף פרשתנו. (77) ב"ר פ"ה, ח. (78) ראה פי' מהר"ו ועץ יוסף לכ"ר שם. תו"א בראשית א, סע"ג.

ביאור בדרך אפשר

7 זֹכִים לְהַרְיֵצָה וְלֹא רַק הַלִּיכָה
8 לְקִרְאֵת הַגְּאוּלָּה הָאֲמִיתִית
9 וְהַשְּׁלִימָה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ
10 צְדָקָנוּ, בְּנִצְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ גו' ⁷⁹
11 בְּכַנְיָנוּ וּבְכַנּוּתֵינוּ, כֵּל הָעַם
12 כֹּלֹו בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ מִמֶּשׁ.

ביאור בדרך אפשר

1 לְהַעֲבֹדָה דְקִבְלַת עוֹל, מִכָּל מְקוֹם הָרִי זֶה גַם
2 בְּאוֹפֶן שֶׁל רִיצָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה
3 זֹכִים לְהַרְיֵצָה לְקִרְאֵת הַגְּאוּלָּה הָאֲמִיתִית
4 וְהַשְּׁלִימָה עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, בְּנִצְרֵינוּ וּבְזִקְנֵינוּ
5 גו' בְּכַנְיָנוּ וּבְכַנּוּתֵינוּ⁷⁹, בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ מִמֶּשׁ.
6 זֶה הַרְיֵצָה לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן ה'

(79) כמ"ש ביציאת מצרים – בא י, ט.

אגרות קודש

ב"ה, ג' שבט, תשט"ו
ברוקלין.

הנהלת אגודת חב"ד באה"ק ת"ו
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם מח"י טבת עם המוסגר בו. ובטח בינתיים נתקבל גם מכתבי הקודם. ובמה שכותבים בו... ע"ד סמיכות, שישנם מוכשרים אלא שאין הענין נוגע לפועל מפני שנמצא בידי מפלגה. הנה לפלא שלא נודע להם שבאה"ק ת"ו מכהנים במשרות-רבנים כאלה שאין להם שייכות למפלגת מזרחי או הפוהמ"ז וכיו"ב ובפרט בהמשרות אשר לא בעירות גדולות. ואע"פ שהעבודה צריכה להתרכז בבנין בתי כנסיות וכפרים חב"דים וכדומה, הנה אינני מבין מה כוונתם בזה - אם באמת זוהי דעתם, שעד שיבנה עוד כפר אחד אין לעשות ולקוות שיהי עוד רב חב"די אחד או עכ"פ בית כנסת חב"די. הנה, מובן, שעל הנחה כזו אין בפי מה להשיב. ואם אין סברתם כך, אלא מפני יופי מליצה וכיו"ב - הנה מובן שגם אז אין כדאי לבוא בתשובה על זה. ומטובם לעיין מזמן לזמן בירחון קול תורה, ששם נדפסים שמות הרבנים החדשים המאושרים רשמית. ונוסף על אלו - ישנם כמה כאלה המנהיגים בפועל אף שלא נתאשרו עדיין...

והנה מתקרב יום ההילולא יו"ד שבט הבע"ל, אשר כידוע בכ"מ, הנה בכל יארציט מתעלית הנשמה לעולם עליון יותר, שבמילא הרי היכולת על זה ניתנה גם לכל השייכים אליו, אלא שפשוט שאין שוללים מהם הבחירה חפשית - שהרי זהו תכונתו של איש הישראלי מפני שמושרש בעצמות, שרק שם אפשרית בחירה חפשית באמת - ולכן אפשר שינצלו את היכולת, או לא. וידוע ג"כ דבריו של בעל ההילולא ואופן חייו, אשר הסיסמא שלו היתה - גדול המעשה. וכפי שנהג בעצמו, להשקיע מרצו וכחות נפשו בפעולות ממשיות, ביסוד מוסדות החזקתם והתפשטותם כו' וכו'. והנה זה כמה שנים שהנני מנסה בכל אופנים של פיתוי בקשה... שחסידי חב"ד באה"ק ת"ו יתחילו לעבוד ולפעול מתאים, עכ"פ במקצת לרצונו של בעל ההילולא בחוגים שונים ובאופנים שונים...

ויה"ר מהשי"ת שזכות בעל ההילולא יעמוד לבעל ההילולא - שיתמלא רצונו בהענינים שעליהם מסר את נפשו, ושחלק מהם נמצאים באה"ק ת"ו... שיפוצו המעיינות חוצה, ותהי יד החסידים על העליונה כפסק ב"יד הידוע (נדפס סוף עמוד קכ"ב בס' קיצורים והערות לתניא).

כבוד וברכה,

מ. שניאורסאהן